28 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 2000 ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ 214 (2182)

Ազգ

Azg
armenian daily

Եռալեզու «Ազգ» Internet ցանցով

Շուրջ երեք տարի է արդեն, որ **«Ազգի»** գլխավոր նյութերը տարածվում են Internet ցանցով: Ամեն օր, հեսմիջօրեից սկսած մինչեւ ուշ գիշեր, հայերեն լուրերի եւ հոդվածների հետ ռուսերեն եւ անգլերեն լեզուներով տարածվում են դրանց ամփոփումները: Ռուսաստանից, Միջին Արեւելքից, Եվրոպայից եւ Մ. Նահանգներից արդեն ստացվել են առաջին դրական արձագանքները: Արձագանքներ են ստացվել նաեւ Երեւանում գործող մի շարք դեսպանատներից, որոնց ասելով **www.azg.am**-ը իրենց ծերբազատել է «Ազգի» նյութերը թարգմանելու հոգսից եւ... ծախսերից:

ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ՆԻՍՏ

Լուրջ փոփոխություններ 2001 թ. բյուջեի նախագծում

Բյուջեն իրոք կարելի է իրատեսական համարել

ԱՐԱ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

Երեկ կառավարության արտահերթ նիստում վերջնականապես հրապարակվեց եւ Ազգային ժողովի քննարկմանը ներկայացվեց 2001 թ. բյուջեի նախագիծը: Այն, ի տարբերություն նախագծի նախկին տարբերակի, զգալի փոփոխությունների է ենթարկվել: Դրանց մասին առավել մանրամասն տեղեկություններ հաղորդելու նպատակով ՀՀ ֆինանսների եւ էկոնոմիկայի նախարար Վարդան Խաչատրյանը հանդիպեց մի քանի լրատվամիջոցների ներկայացուցիչների հետ:

Հիմնական փոփոխությունն այն է, որ նախկինում նախատեսված 90 մլրդ դրամից ավելի դեֆիցիտը էականորեն նվազեցվել է եւ կկազմի շուրջ 50 մլրդ դրամ, որը փակելու աղբյուրները միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից ակնկալվող վարկերն են եւ դրամաշնորհները: Շուրջ 37 մլրդ դրամի ընթացիկ ծախսերը հանվել են, քանզի այլ աղբյուր, քան սեփականաշնորհումից ստացված միջոցներն են, դրանց կատարման համար գոյություն չունեին: Վարդան Խաչատրյանը, ի տարբերություն նախկին նախարարի, անընդունելի է համարում սեփականաշնորհման գումարներով ընթացիկ ծախսերը փակելը: Փոխարենը 4 մլրդ դրամ կապիտալ շինարարության ֆինանսավորում է ամրագրվել՝ 3,5 մլրդ դրամը աղետի գոտու, 500 մլն-ը Դավիթաշենի կամրջի շինարարության վերջնական ավարտի համար: Փաստորեն սեփականաշնորհման գումարներից 37 մլրդ դրամի փոշիացումը (այլ կերպ ընթացիկ ծախսերի ֆինանսավորումն անվանել չի կարելի) փոխարինվել է 4 մլրդ դրամ արժողությամբ կոնկրետ արդյունք հետապնդող նպատակի իրագործմամբ: Այստեղ հարկ ենք համարում հիշեցնել, որ 2001 թ. բյուջեի նախկին տարբերակի մասին խոսելիս Լեւոն Բարխուդարյանը սեփականաշնորհման միջոցների օգտագործումը չէր նշում: Մինչդեռ ներկա նախարարը երեկ հավաստեց, որ դրանք նախատեսված են եղել: Եվս մեկ ապացույց, որ որոշ պետական բարձրաստիճան չինովնիկներ երբեւէ չեն փոխի իրենց «թափանցիկ» գործելաոճը:

Տես ➧ էջ 2

Երեք օր՝ տապալված

Նոյեմբերի 8-ի գիշերը, ինչպես տեղեկացրել ենք նախապես, Թբիլիսիի հայոց Խոջիվանքի գերեզմանատանը վանդալիզմի զոհ էր դարձել մեծանուն վիպասան Րաֆֆու գերեզմանը (տեսնեք լուսանկարը): Մինչեւ նոյեմբերի 10-ը գերեզմանը մնացել էր այս վիճակում, մինչեւ Վրաստանում Հայաստանի դեսպանի միջամտությունը վրաց իշխանությունների մոտ, որից հետո միայն, նոյեմբերի 11-ին, քանդված շիրիմը վերականգնվել է:

Լուսանկարից կարելի է եզրակացնել, որ ճիշտ չէին վրաց պաշտոնական աղբյուրները, երբ պնդում էին, թե վանդալիզմի նպատակը շիրիմի վրայի քարի մետաղյա մասերը գողանալն է: Այդ դեպքում չէին տապալի ամբողջ սյունը:

ՀԵՌՈՒՍՏԱՄԱՐԱԹՈՆ

Փոքր նվիրատվությունների չափը նույնն է

Նվազել են մեծ նվիրատվությունները

«Հեռուստամարաթոնն ամեն տարի անցկացնելիս մեծ նվիրատվությունները նվազում են: Մարդիկ ի վիճակի չեն ամեն տարի այդպիսի մեծ գումարներ տրամադրելու», նշեց «Հայաստան» հիմնադրամի հասարակության հետ կապերի պատասխանատու Տիգրան Պասկեւիչյանը՝ ամփոփելով ԱՄՆ-ում անցկացված 11 ժամյա թելեթոնի արդյունքները:

Նախորդ հեռուստամարաթոնի համեմատությամբ այս տարվա նվիրատվությունների առավել համեստ չափը (նախորդ տարի հավաքվել էր 5 մլն ԱՄՆ դոլար) պրն Պասկեւիչյանը, փաստորեն, պայմանավորեց գուցե խոշոր գումարների նվազումով, քանզի, ըստ նրա, զանգվածային փոքր նվիրատվությունների չափը նույնն է, ինչ անցյալ տարի՝ մոտ 1,5 մլն ԱՄՆ դոլար:

Նվիրատվությունների նվազման գործոն կարող է լինել, ասենք, վստահության պակասը հանրապետությունում տիրող իրավիճակի հանդեպ հարցին պրն Պասկեւիչյանը պատասխանեց, թե վստահությունն այս դեպքում դեր չի խաղացել: «Սփյուռքը խիստ տարբերույթ զանգված է ու նման ազդեցությունների խնդիր չկա»:

«Ազգի» նախորդ համարում տեղեկացրել էինք, որ նախնական հաշվարկներով Լեռնային Ղարաբաղի Հյուսիս-հարավ ավտոմայրուղու շինարարության եւ Գյումրու 4 դպրոցների վերականգնման նպատակով հավաքվել է 2,5 մլն ԱՄՆ դոլարին համարժեք գումար, որից 350 հազարը հատկացրել է Լուիզ-Սիմոն Մանուկյանը, 440 հազարը՝ Դորյան ընտանիքը Լոս Անջելեսից:

Հայաստանում ու Լեռնային Ղարաբաղում հավաքվել է 75 հազար ԱՄՆ դոլար: Շուրջ 200 հազար դոլար նվիրաբերել են 3000 ֆրանսահայեր: Ինտերնետի միջոցով հավաքվել է 24 հազար ԱՄՆ դոլար՝ անցյալ տարվա 17 հազարի դիմաց:

Հաջորդ շաբաթ արդեն պարզ կլինեն վերջնական արդյունքները, որոնց հետ միասին պրն Պասկեւիչյանը խոստացավ հասարակությանը տեղեկացնել նաեւ հեռուստամարաթոնների հետ կապված հիմնադրամի ծրագրերը՝ մասնավորապես դրանց անցկացման նպատակահարմարությունն ամեն տարի: Լ. Գ.

Կովկասում երկրակեղեւը սեղմվում է

Շաբաթ երեկոյան Կապանից ծովի ջրատարածքում տեղի ունեցած երկրաշարժը, որը զգացվել է համարյա ողջ Կովկասում, տարածաշրջանում տեղի ունեցող ինտենսիվ սեյսմիկ գործընթացների տերմախոս դրսեւորումն է: Այդ մասին երեկ հայտարարեց Հայաստանի կառավարությանն առընթեր սեյսմիկ պաշտպանության ազգային ծառայության (ՍՊԱԾ) պետ Սերգեյ Բալասանյանը: Ելույթ ունենալով ծառայությունում հրավիրված ճամուլի ասուլիսում, նա նշեց, որ շրջանում ընթանում է երկրակեղեւի սեղմման գործընթաց, որի հետեւանքով, մասնավորապես Կապանի մակարդակը վերջին 10 տարիների ընթացքում բարձրացել է 1,7 մետրով: Լրացնելով տարածաշրջանի սեյսմա-տեկտոնիկ պատկերը, երկրաշարժերն ուղեկցվում են նոր, ակտիվ խզվածքի ձեւավորմամբ:

1976 թ.-ից ի վեր ողջ Կովկասն ու հարակից շրջանները թեւակոխել են բարձր սեյսմիկ ակտիվության նոր շրջան, եւ դրա վկայությունը մեկը մյուսին հետեւող ուժեղ երկրաշարժերն են, փաստեց Սերգեյ Բալասանյանը: Ի դեպ, նա չի բացառում, որ Կապանից ջրատարածքում նավթի արդյունահանումը հանգեցրել է տարածաշրջանում երկրադինամիկ գործընթացների ակտիվացմանը:

Տարածաշրջանի ցանկացած երկրին հասած սեյսմիկ վտանգը սպառնալիք է նաեւ Հայաստանի համար, եւ մենք պետք է սովորենք ապրել նման վտանգի պայմաններում, անելով ամեն ինչ մինչեւ ուժեղ սեյսմիկ իրադարձությունները եւ ոչ թե դրանցից հետո, շարունակեց Սերգեյ Բալասանյանը: Ըստ նրա, տարածաշրջանի ժողովուրդներն ու պետությունները պիտի լուրջ ուշադրություն դարձնեն սեյսմիկ պաշտպանության հիմնահարցերին:

Նոր տարվա սկզբներին ՍՊԱԾ-ը ՀՀ կառավարություն կներկայացնի սեյսմիկ պաշտպանության մասին օրենքի նախագիծ: Ծառայության մասնագետների կողմից մշակվել են Հայաստանում եւ Երեւանում սեյսմիկ ռիսկի նվազեցմանն ուղղված մոտակա 30 տարիների համար նախատեսված աշխատանքների ծրագրերը, հայտնեց Սերգեյ Բալասանյանը: Նրա համոզմամբ, սեյսմիկ պաշտպանությունը հանրապետության ազգային անվտանգության կարեւորագույն բաղադրամասերից մեկն է:

ՏԻԳՐԱՆ ԼԵԼՅԱՆ,
ՒՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ի թղթակից
«Ազգի» համար

ՆՈՐ ՊԱՏԵՐԱ՞ԶՄ

Հարավսլավական տանկերը շարժվում են դեպի Կոսովոյի սահման

Կոշտունիցան շտապ վերադարձել է Բելգրադ

ԲԵԼԳՐԱԴ, 27 ՆՈՅԵՄԲԵՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Ինչպես հայտնի դարձավ, հարավսլավական բանակի տանկերը սկսել են շարժվել դեպի Կոսովոյի հետ սահման: Նոյեմբերի 27-ին լրանում է դեպի Սերբիայի հարավ ալբանացիների առաջխաղացումները դադարեցնելու վերաբերյալ վերջնագրի ժամկետը, որ հարավսլավական կողմը ներկայացրել է ՆԱՏՕ-ին եւ KFOR-ին: Նոյեմբերի 27-ին, ժամը 19.00-ից հետո Հարավսլավիան մտադիր է հակագրոհ սկսել ալբանացիների դեմ, որոնք զավթել են ստացիոնալ կարեւոր Պրեշեւո դաշտի մի մասը, հաղորդում է «Սոնշիցյան դրեն» գործակալությունը:

Հարավսլավիան դարձավ ԵԱՀԿ անդամ. արտգործնախարարները շնորհավորում են նախագահ Կոշտունիցային:

Վիեննայում ԵԱՀԿ Նախարարների խորհրդի նիստում կարճ ելույթից եւ ԵԱՀԿ փաստաթղթերի ստորագրումից հետո նոյեմբերի 27-ին Հարավսլավիայի նախագահ Վոիսլավ Կոշտունիցան շտապ մեկնել է Բելգրադ: Մեկնելուց առաջ նա հանդիպել է Ավստրիայի դաշնային նախագահ Թոմաս Կլեստիլի հետ: Վիեննայից Կոշտունիցային վաղաժամ հեռանալ են ստիպել իրադարձությունները Հարավսլավիայի հարավում եւ Կոսովոյում: Բացի այդ, իր հանկարծակի մեկնումով Հարավսլավիայի նախագահը իր բողոքն է արտահայտում ԵԱՀԿ Նախարարների խորհրդի նիստում ԱՄՆ պետական քարտուղար Մադլեն Օլբրայթի ներկայության դեմ, որը հավանություն էր տվել ՆԱՏՕ-ի կողմից Հարավսլավիայի ռմբակոծությանը:

Ընթացիկ

ԼՂՀ-ում տնտեսվարող սուբյեկտների պարտադիր սոցիալական ապահովագրության վճարումների բեռի թեթեւացմանն է ուղղված «Պարտադիր սոցիալական ապահովագրության վճարների մասին» օրենքում փոփոխություններ եւ լրացումներ կատարելու մասին» օրենքը, որը նոյեմբերի 20-ին ստորագրել է ԼՂՀ նախագահը: Հարկ է նշել, որ այս օրենքն ԱԺ-ն կանխապես մերժել էր: Եվ միայն թվականից վճարների դրույքաչափն արդեն կկազմի 10 տոկոս:

Սոցվճարների բարձր դրույքաչափերը շատ ժամանակ ապահովադիրներին մղում են թաքցնելու աշխատավարձի կամ եկամտի մի մասը՝ ձգտելով նվազեցնել վճարման ենթակա սոցվճարների գումարները:

Ինչպես «Ազգի» թղթակցին տեղեկացրեց ԼՂՀ պետական կենսաթոշակային հիմնադրամի նախագահ կկազմեն 10 տոկոս: Նոր օրենքով միաժամանակ հանվել են սոցվճարների նվազագույն եւ առավելագույն չափերի սահմանափակումները:

Վերականգնվել է 1998 թ. մայիսից գործող այն դրույթը, որով գործատուները պարտավոր են ամեն ամիս սոցիալական վճարները հաշվարկել եւ վճարել աշխատանքի վարձատրությանն ուղղվող միջոցները բանկից ըստ Վ. Ավետիսյանի, կիրականացվեն համալիր ձեւով հարկային եւ ֆինանսական մարմինների մասնակցությամբ, որոնց արդյունքները կհրապարակվեն մամուլում:

ԼՂՀ նախագահը նոյեմբերի 20-ին ստորագրել է «Հարկային պարտավորությունների եւ պարտադիր սոցիալական ապահովագրության վճարների կատարման գծով արտոնություն սահմանելու մասին» օրենքը, ըստ ո-

ԼՂՀ

Դրույքաչափերի նվազումը՝ տնտեսական խթան

հոկտեմբերի 18-ի լիագումար նիստում, ԼՂՀ պետական կենսաթոշակային հիմնադրամի նախագահ Վ. Ավետիսյանի մանրամասն պարզաբանումներից հետո, առանց փոփոխության ընդունվել է: Ըստ որում, դեմ ոչ ոք չի քվեարկել, իսկ չորս ձեռնպահները, ինչպես հետո է պարզվել, պարզապես չեն կարողացել ըմբռնել նոր օրենքի բուն էությունը: Սակայն ամեն ինչ արդեն ետեւում է, եւ Արցախում, դրանով իսկ, ներդրումների համար բարենպաստ պայմաններ են ստեղծվել:

Ընդունված օրենքով նվազեցվում են գործարանի, գյուղացիական տնտեսությունների, անհատ ձեռներեցների պարտադիր սոցիալական վճարների չափերը:

Այսպես, գործատուների մոտ աշխատանքի վարձատրությանն ուղղվող միջոցների նկատմամբ նախկինում սահմանված 28 տոկոսի չափով սոցիալական վճարների դրույքաչափը 2001 թ. սահմանվել է 15 տոկոս: Հաջորդ երկու տարիներին այն կշարունակի նվազել, եւ 2003 Վասիլի Ավետիսյանը, գրանցված 2004 ապահովագիրներից աշխատանքները ժամանակավորապես դադարեցնելու մասին հայտարարագիր են ներկայացրել 250 հոգի, իսկ 1049 անհատ ձեռներեցներից 469 հոգի: Պատճառը ֆինանսական ծանր պայմաններն են:

Նոր օրենքը հնարավորություն կտա վերջիններիս վերսկսել իրենց գործունեությունը եւ կատարել սոցվճարումներ: Այս դեպքում կվերանա նաեւ վարձու աշխատողներին վճարվող իրական աշխատավարձի չափը թաքցնելու «անհրաժեշտությունը»:

Եթե մինչեւ հիմա գործող օրենքով գյուղացիական տնտեսությունները սոցիալական վճարումները կատարում էին սեփականություն համարվող հողատարածքների կադաստրային գնահատման եկամտի 12 տոկոսի չափով, ապա նոր օրենքով այն նախատեսվում է ընդամենը 5 տոկոս:

Բարենպաստ իրավիճակում կհայտնվեն նաեւ անհատ ձեռներեցները, որոնց սոցվճարները, տարեկան եկամտի 20 տոկոսի փոխարեն կամ դրամարկղից ելքագրելու օրը:

Նոր օրենքը չի շրջանցում տնտեսվարող սուբյեկտների պատասխանատվության բարձրացումը: Այսուհետեւ գործատուները շահագրգռված չեն լինի աշխատողների իրական թիվը թաքցնել, քանի որ աշխատողների աշխատանքի ընդունումն օրենսդրությամբ սահմանված կարգով չձեւակերպելու դեպքում որպես սոցվճարների հաշվարկման օբյեկտ կընդունվեն տվյալ գործատուի մոտ միջին աշխատավարձի եւ դրան հավասարեցված եկամուտների 12-պատիկը: Այդ կապակցությամբ կենսաթոշակային հիմնադրամին իրավունք է վերապահված ստուգել վարձու աշխատողների աշխատանքի ընդունման հրամանները (կարգադրությունները) կամ աշխատանքային պայմանագրերը, ինչպես նաեւ դատարանի միջոցով լուծարել սոցվճարներից չարամտորեն խուսափող կամ անհուսալի պարտքեր ունեցող ապահովադիրներին:

Նոր օրենքն ուժի մեջ կմտնի 2001 թ. հունվարի 1-ից, իսկ ստուգումները, րի, եթե տնտեսվարող սուբյեկտներն առ 2000 թ. հոկտեմբերի 1-ը պարտքերը մարեն մինչեւ 2001 թ. հունվարի 1-ը, ապա մուծված գումարին համապատասխան կազատվեն հաշվարկված տույժերից: Նման կարգը, սակայն, չի տարածվում այն սուբյեկտների վրա, որոնց նկատմամբ տարվում է հետաքննություն կամ հարուցված է քրեական գործ կամ էլ գույքը գտնվում է արգելանքի (կալանքի) տակ:

Այսպիսով, ԼՂՀ-ում սոցիալ-տնտեսական զարգացման բարեփոխումները նոր հազարամյակի սկզբից գործատուներին, գյուղացիական տնտեսություններին ու անհատ ձեռներեցներին (ձեռնարկատերերին) կմղեն գործունեության առավել բարենպաստ դաշտ, որը ոչ միայն կնպաստի նոր աշխատատեղերի ստեղծմանն ու աշխատավարձի բարձրացմանը, այլեւ, դրանց զուգընթաց, շոշափելիորեն կավելացնի սոցիալական վճարների մուտքը:

ԵՂԻՇԵ ԱՐՇԱԿՅԱՆ,
Ստեփանակերտ

Կեցցե՛ կատուն, որ իր փորի համար մուկ է բռնում

Եվ այսպես, հարգելի պարոնայք, այսօր մենք ներկայացնում ենք ձեր նոր ղեկավարին: Ձեր գերատեսչության նախկին ղեկավար Խըլըր Բաքեն իր դիմումի համաձայն հեռացվել է աշխատանքից: Բոլորիդ էլ հայտնի է, որ երկրի համար այնքան կարեւոր նախարարություն, ինչպիսին մեղրամանի նախարարությունն է, հեշտ չէ ղեկավարել: Մենք ցավում ենք պարոն Խըլըրի հեռանալու առթիվ: Հապա մտածեք, թանկագին բարեկամներ, չնայած մեղրամանի տարիներ շարունակվող ճգնաժամային վիճակին, պրն Խըլըր Բաքեն կարողանում էր անթեր

պահել իր աթոռը: Սա բացառիկ ռեկորդ է մեր երկրի պայմաններում: Նա նման չէ մի քանի այլ ղեկավարների, որոնք ծտերի նման կտցում են ու թռչում: Ծանրակշիռ բարեկամներ, բոլորիդ էլ հայտնի է, որ մեղրատարը մատը լիզում է: Դա բնական է: Լիզելու արվեստը կարեւոր հանգամանք է առաջընթացի համար՝ լինի դա գաղափարի, թե մեղրամանի պարագայում: Պետք է ցավով նշեմ, որ պրն Խըլըր Բաքեն հեռանում է, որովհետեւ մեղրամանում այլեւս մեղր չկա: Արդար լինենք: Ով լիներ, որ չհեռանար դատարկ ամանից: Երբ ամանում մեղր կար, նա կուլ էր տալիս ամբողջ շրջանակը (իհարկե՝ բժշկի խորհրդով), հետո փորձեց շերեփով, սակայն անխիղճ ամանը դատարկվում էր ու դատարկվում: Եվ ձեր ազնիվ ղեկավարը սկսեց թեյի գդալով մեղր կլանել: Արդյունքում՝ նրա հեռանալու ցավալի իրողությունը: Համաձայնեք, որ սա ուղղակի անտանելի բան է: Իհարկե, մենք նրան չենք լքի, նոմենկլատուրայից դուրս չենք թողնի: Չէ՞ որ այս դժվարին տարիներին նա մեզ հետ է եղել եւ ախպերաբաժին կիսել՝ շատն էլ, քիչն էլ:

Կա նաեւ առավել կարեւոր հանգամանք: Պարոն Խըլըրը երեխաներ ունի, որոնք հասակ են առնում: Ի՞նչ պատասխան պիտի տա հայրը, երբ զավակները սիրված հին մոդելի «մերսեդեսներ» վարեն: Ամոթ չէ՞: Ի՞նչ կասի ժողովուրդը: Նա չի հանդուրժի, որ իր գերազնիվ զավակը շարքային միլիոնատեր լինի:

Ես ուրախության արցունքներն աչքերիս շնորհակալություն եմ հայտնում մեր թանկագին Խըլըր Բաքեին անշահախնդիր եւ ազնիվ աշխատանքի համար, եւ ներկայացնում նրան անզուգական Օստապ Բենդերի զինակից Շուրայի շքանշանով պարգեւատրելու:

Ծափահարություններ, պարոննե՛ր:

Գտնում եմ, որ նրա հայրենասիրությունն ու մեծագործությունները, որ նա ուսանել է մեր սիրելի նախկին նախագահից, շատ նվիրվածությունը մեր երկրի միլիոնատերերից լավագույնին, հիրավի հիմք են տալիս հուսալու, որ մեր երկիրը Խըլըր Բաքեի նմանների շնորհիվ դուրս կգա մի նոր բնագիծ:

Ուռա՜, ընկեր պարոննե՛ր:

ՇԻԼԱՋԻ

«Հայէկոնոմբանկը» վարկ է տրամադրում, Գյուղփոխօգնության բանկը՝ ճանաչվում լավագույնը

«Առկա» լրատվական գործակալության հաղորդած տեղեկության համաձայն, «Հայէկոնոմբանկի» վարչությունը հաստատեց Վերականգնման եւ զարգացման եվրոպական բանկից ստացված 1 մլն դոլար արժողությամբ վարկային ծրագրի առաջին վարկը: 150 հազար դոլար արժողությամբ այն կտրամադրվի փայտամշակման ոլորտի ձեռնարկություններից մեկին: Բանկի կողմից քննարկվում է նաեւ վարկավորման հայտ ներկայացրած երկու այլ ծրագրերի ֆինանսավորման հարցը: Դրանցից մեկը հրատարակչությանը, մյուսը՝ պլաստիկ շշերի արտադրությանն է վերաբերում:

Ըստ մեկ այլ տեղեկության, 2000 թ. Գյուղացիական փոխօգնության բանկը Financial Times-ի կողմից ճանաչվել է Հայաստանի լավագույն բանկը: Պարգեւատրման արարողությունը կկայանա 2001 թ. հունվարին Լոնդոնում:

Ա. Մ.

Լուրջ փոփոխություններ 2001 թ. բյուջեի նախագծում

Սկիզբը էջ 1

Վերադառնալով բյուջեի նոր, կառավարության հաստատած տարբերակին, նշենք, որ ըստ Վարդան Խաչատրյանի, այստեղ փոփոխություն է կատարվել նաեւ եկամտային մասում: Դրա հետեւանքով սպասվում է եկամտային մասի նվազում 10,8 մլրդ դրամի չափով: Չնայած ներկա լարված սոցիալական կացությանը, կառավարությունը գնացել է այդ քայլին նպատակ ունենալով նվազեցնել գործատուների բեռը: Նախատեսվում է ավելացված արժեքի հարկի ավելացում՝ վարչարարության բարելավման շնորհիվ, սակայն եկամտահարկի խիստ նվազեցում, որի տարբերությունը կկազմի վերոնշյալ գումարը: Եկամտահարկի մասին օրենքում փոփոխություններ կատարելիս առաջարկվում է համատեղել այս հարկատեսակը եւ պարտադիր սոցիալական վճարումները:

Ընդհանուր առմամբ, այս բյուջեն ֆինանսների եւ էկոնոմիկայի նախարարը համարեց իրատեսական: Նրա կարեւորագույն խնդիրը նոր պարտքեր չստեղծելն ու նախկին պարտքերը մարելն է: Նախարարն ավելացրեց նաեւ, որ արդեն ավարտվել են SAC-III վարկի մնացած չափի վերաբերյալ բանակցությունները Համաշխարհային բանկի հետ: Վարկը ակնկալվում է ստանալ այս տարվա դեկտեմբերին: SAC-IV-ը կստացվի 2001 թ. մարտին կամ ապրիլին, եթե «որեւէ անակնկալ չլինի»: Բյուջեի դեֆիցիտի մարման, այսպես կոչված, տեղական աղբյուրը ՀՀ Կենտրոնական բանկից սպասվող շուրջ 8 մլրդ դրամի շահույթն է:

Այսպիսով, առավել հանգամանալից վերլուծությունները թողնելով ապագային, կարող ենք փաստել, որ կառավարության հաստատած բյուջեի նախագիծն, իրոք, կարելի է իրատեսական համարել: Նույնը հնարավոր չէր ասել նախկին տարբերակի մասին, ինչին ժամանակին «Ազգն» անդրադարձել էր:

ՀԱՄԱՌՈՏ

291199 սերիայի էրիտրոմիցինը կեղծված է

ԵՐԵՎԱՆ, 27 ՆՈՅԵՄԲԵՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Պարզվել է, որ Երեւանի դեղատներում վաճառվող Ռուսաստանի Կուրգան քաղաքի «Սինթեզ» ֆիրմայի 291199 սերիայով թողարկված էրիտրոմիցին անտիբիոտիկը կեղծված դեղ է:

Ինչպես ցույց են տվել ՀՀ առողջապահության նախարարության դեղերի եւ բժշկական տեխնոլոգիաների գործակալության ուսումնասիրությունները, հաբում լիովին բացակայում են հիվանդի վրա դրականորեն ներգործող նյութերը: Կեղծված պատրաստուկը հանվել է վաճառքից:

Գործակալությունում բացվել է «թեժ գիծ», ուր կարելի է զանգահարել, եթե դեղատնից գնած դեղը կասկած է հարուցում:

Նոյեմբերի 29-ին ատոմակայանը կմիանա էլցանցին

ԵՐԵՎԱՆ, 27 ՆՈՅԵՄԲԵՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Հայաստանի ատոմակայանը, որի երկրորդ բլոկի ռեակտորի աշխատանքը հուլիսի 29-ից դադարեցվել էր ամենամյա պլանային նախազգուշական վերանորոգման եւ անվտանգության բարձրացմանն ուղղված միջոցառումներ իրականացնելու համար, նոյեմբերի 29-ին կմիանա ընդհանուր էլցանցին:

Ըստ ՀԱԷԿ-ի արտադրատեխնիկական բաժնի վարիչ Ա.Համբարձումյանի, վերանորոգումը եւ անվտանգության բարձրացմանն ուղղված աշխատանքներն արդեն ավարտվել են, այժմ ընթանում են ռեակտորի թողարկման բարդ գործողությունները:

Էլցանցին ատոմակայանի միացումով, բնականաբար, կավելանա հանրապետությունում արտադրվող էլեկտրաէներգիայի ծավալը, որի 50 տոկոսը ապահովում է ՀԱԷԿ-ը:

Այսօր կամ վաղը ձյո՞ւն է գալու

ԵՐԵՎԱՆ, 27 ՆՈՅԵՄԲԵՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Ըստ ՀՀ հիդրոօդերեւութաբանության վարչության կանխատեսումների, նոյեմբերի 28-30-ին հանրապետության որոշ տարածքներում սպասվում են տեղումներ (առավելապես ձյան տեսքով), ապա՝ ջերմաստիճանի բարձրացում: Դեկտեմբերի 1-2-ին կդիտվի առանց տեղումների եղանակ, եւ օդի ջերմաստիճանը կնվազի 3-5 աստիճանով: Նշված օրերին հանրապետության հյուսիսային շրջաններում օդի ջերմաստիճանը կտատանվի 6-10, հարավայինում՝ 11-13 աստիճան տաքության սահմաններում:

Երեւանում նոյեմբերի 28-30-ին հնարավոր են տեղումներ, ջերմաստիճանը գիշերը կլինի 0-2, ցերեկը՝ 8-10 աստիճան տաքություն: Դեկտեմբերի 1-2-ը սպասվում են առանց տեղումների եղանակ, ջերմաստիճանը գիշերը՝ 3-5 աստիճան ցուրտ, ցերեկը՝ 5-7 աստիճան տաքություն:

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակության Ժ տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«Ազգ» թերթի հիմնադիր խորհուրդ
Երեւան 375010, Հանրապետության 47
ֆաքս 562863, AT&T (3742) 151065,
e-mail: azg2@arminco.com
WWW.azg.am
Գլխավոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Խմբագիր
ՊԱՐՈՅՐ ՅԱԿՈԲԵԱՆ / հեռ. 529221
Տնօրեն
ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ԱՌԱՔԵԼԵԱՆ / հեռ. 529353
Համակարգչային ծառայություն / հեռ. 562941, 582483
Apple Macintosh համակարգչային սարքավորումը «Ազգ» թերթի
Յղումը «Ազգին» պարտադիր է
Նյութերը չեն գրախոսվում ու չեն վերադարձվում
«AZG» DAILY NEWSPAPER
Editor-in-chief
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

ԱԶԳ

Փոփոխություններ

Ընտրական օրենսգրքի փոփոխությունների շուրջ ծավալված իրադարձությունները գրեթե լիովին ստվերեցին խորհրդարանական օրենսդրական մեկ նախաձեռնություն, որը կարեւորվում է հենց օրենսդրի արդյունավետ, բնականոն գործունեությունն ապահովելու տեսանկյունից:

Վերջին շրջանի խորհրդարանական վայրիվերումների հիմնական պատճառը ոչ միայն կանոնակարգից ԱԺ խոսնակի, մեղմ ասած, ոչ անտեղյակությունն էր, այլեւ նույն օ-րենքում տեղ գտած սողանցքները: Դիցենք հասկանալու երկու դեպք: Արմեն Խաչատրյանի հրաժարականի հետ կապված հիմնախնդիրը լուծվեց միայն Սահմանադրական դատարանում այն բանից հետո, երբ պարզվեց, որ կանոնակարգով նման գործընթացի երկու դեպք է նախատեսվում առանց կոնկրետ ձեւակերպումների, եւ որոնցից յուրաքանչյուրը ձայների առանձին քանակություն էր սահմանում ընդունելու համար: Մյուս դեպքում, երբ նախորդ շաբաթ ընտրական օրենսգրքի փոփոխությունների այլընտրանքային նախագծերից մեկի համահեղինակ Սյամանիկ Մալխասյանն իրենց խմբակցության դիրքորոշումը հստակեցնելու նպատակով 20 րոպե ընդմիջում պահանջեց, խոսնակը հակասությունների մեջ ընկավ: Բանն այն է, որ մինչ այդ ընդմիջում էին խնդրել նաեւ մյուս նախագծի հեղինակները (կապված 4-րդ հոդվածի հետ), իսկ կանոնակարգով ամրագրված է, որ քվեարկությունից առաջ խմբակցությունը, խումբն իրավունք ունի միայն մեկ անգամ ընդմիջում պահանջելու: Սակայն արդյոք խոսքը միեւնո՞ւյն խմբի, խմբակցության մասին է, թե՞ վերաբերում է բոլորին՝ չի հստակեցվում: Իսկ արդյունքում Սյամանիկ Մալխասյանն ընդմիջման հնարավորություն չստանալը կանոնակարգի կոպիտ խախտում է որակում, իսկ խոսնակը պնդում է, թե ինքը գործել է օրենքի տառին եւ ոգուն համապատասխան:

ԱԺ պետաիրավական հարցերի հանձնաժողովում ստեղծված եւ առաջին ընթերցմամբ ընդունված ԱԺ կանոնակարգի մասին օրինագիծը նման հակասությունների հստակեցման միտում է հետապնդում: Մասնավորապես վերը հիշատակված առաջին օրինակի հետ կապված նախագիծը կոնկրետ ամրագրում է, թե որն է հրաժարական ներկայացնելու եւ որը խոսնակի հետկանչի գործընթացը սկսելը, եւ որ դեպքում պատգամավորներն ինչ ընթացակարգից պետք է օգտվեն: Մինչդեռ երկրորդ մասով նախագիծը ներկայացնողները չեն կոնկրետացնում:

Օրինագիծն ամրագրում է, որ ի հակադրություն նախորդի, ԱԺ տնտեսական, իրավական վարչությունները պատասխանատու են պատգամավորին խորհրդատվական ծառայություն մատուցել նախագծերի մակարդակը բարձրացնելու նպատակով: Կառավարության կողմից եկող օրինագծերը ներկայացնելու են միմիայն նախարարները: (Նախկինում հիմնական ներկայացուցիչներն էին փոխնախարարները): Նպատակը կառավարության պատասխանատվության բարձրացումն է, որի պայմաններում նախարարներն ավելի կուղղորդվեն սեփական ոլորտների հասուն հիմնախնդիրներին տիրապետելու:

Խորհրդարանական լսումները, ի տարբերություն նախորդի, կանոնակարգվում են, որի արդյունքում կարող են ընդունվել որոշումներ, որոնք կներկայացվեն ԱԺ քննարկմանը: Ի դեպ, այս դրույթն արդեն հասունացել էր, քանի որ վերջին շրջանի գրեթե բոլոր լսումները հիմք են հանդիսացել օրենսդրական նախաձեռնություններ սկսելուն: Կանոնակարգվում է նաեւ, որ ԱԺ-ին հաշվետվություն պետք է ներկայացնեն նաեւ էներգետիկ հանձնաժողովը, վերահսկիչ պալատը, հաղորդմամբ պետք է հանդես գան ԿԸՀ-ի նախագահը (որն ամրագրված է ընտրական օրենսգրքում) եւ ՀՀ գլխավոր դատախազը (դատախազության մասին օրենքով): Հաշվետվությամբ է պարտավորված նաեւ արժեթղթերի շուկան կարգավորող հանձնաժողովը, որի գործունեությունն ու պլանները ԱԺ-ի կողմից չընդունելը պարտադրելու է հանձնաժողովի նախագահի եւ անդամների հրաժարականը: Լայն քննարկման առարկա դարձավ նաեւ պատգամավորների զինված խորհրդարան մուտք գործելու մասին դրույթը: Եթե որոշ պատգամավորներ հակված են պաշտպանելու խորհրդարանում զինված ազատ շրջելու տեսակետը, պետաիրավական հարցերի հանձնաժողովի նախագահ Վիկտոր Դալլաքյանը կտրականապես դեմ է. «ԱԺ տարածք պատգամավորների մուտք գործելու եւ իրենց հետ իրեր ներս բերելու համար կա հստակ կարգ, որը սահմանվում է ԱԺ նախագահի կողմից եւ ներկայացվում պալատների հաստատմանը: Պետաիրավական հանձնաժողովը կարող է մասնակցել այդ որոշումը ԱԺ նախագահի հետ ստեղծելու գործընթացին, եւ մենք նշելու ենք, որ ԱԺ-տարածք ընդհանրապես զենքով մուտք գործել չի կարելի»:

«Ազգին» կանոնակարգային բարեփոխումների համատեքստում հետաքրքրում էր պատգամավորների մի խմբակցությունից «ծնողի հետ» մյուսին անդամակցելու խնդիրը, որին այնքան վարժվել են պատգամավորական շրջանակները:

Վիկտոր Դալլաքյան. «Եթե որեւէ պատգամավոր խմբակցությունից դուրս է գալիս, նա պահպանում է պատգամավորական մանդատը: Ես այն կարծիքին եմ, որ եթե նա ընտրվել է կուսակցության մանդատով, պետք է վայր դնի իր լիազորությունները, սակայն սահմանադրությամբ դա արգելված է, այդ հարցը եւս

Նոր կանոնակարգը սահմանադրական բարեփոխումներից առա՞ջ

պետք է կարգավորել: Խմբակցությունից դուրս եկած պատգամավորն իրավունք չունի ընդգրկվել այլ խմբակցություն, այլ կարող է անդամակցել որեւէ խմբի»: Որպես պարզաբանում նշենք միայն, որ եթե խմբակցությունը ստեղծվում է կուսակցության հիմքով, խումբը կարող է ձեւավորվել ինչպես անհաս պատգամավորներից, այնպես էլ հասարակական կառույցների հենքի վրա:

Օրենսդրական այս նախաձեռնությանը վերապահումով պետք է մոտենալ: Սահմանադրական փոփոխությունների նախագիծը, որը, ըստ ամենայնի, կառնչվի բոլոր գլուխներին, արմատական փոփոխություններ է նախատեսում նաեւ օրենսդրական ոլորտում, եւ ըստ էության կանոնակարգի ընդունումը որեւէ արժեք չի ստանալու: Ավելին՝ միայն սահմանադրական փոփոխություններն են ի վիճակի տալ այնպիսի հարցերի պատասխանները, ինչպես ասենք, կոնկրետ ո՞ր դեպքերում խորհրդարանը պետք է օրենքներ ընդունի եւ ո՞ր դեպքերում որոշումներ: Թե ինչո՞ւ պետք է գլխավոր օրենքով սահմանվի պարզ տրամաբանությունից դուրս մի դրույթ, որով կուսակցական ցուցակով ընտրված պատգամավորը տվյալ խմբակցությունից դուրս գալու դեպքում չի պարտավորվում հրաժարվել նաեւ կուսակցական մանդատից: Բացի այդ, նախատեսվում է նաեւ պատգամավորական տեղերի կրճատում մինչեւ 101-ի, որը հնարավոր է որ անդրադառնա նաեւ մշտական հանձնաժողովների գործառույթներին, չափերին եւ այլն: Նման պայմաններում նոր կանոնակարգ ընդունելը ոչ այլ ինչ է, քան «ձուկը ջրում բազար անել»:

ԳՈՌ ԱԲՐԱՀԱՄՅԱՆ

ԲԱՆԱԿ

Զինվորը նաեւ հիվանդապահ

Այսօր արդեն ոչ ոք չի կարող ժխտել, որ հայոց բանակը կայուն եւ հզոր է: Այնուամենայնիվ, բանակում դեռեւս առկա են հիմնախնդիրներ, որոնց վերհանմամբ խնդիր չեմ հետապնդում վարկաբեկելու բանակը: Հիմնախնդիրներից մեկն էլ տարաբնույթ հիվանդություններով տառապող զինծառայողներն են, հատկապես անհանդուրժելի են հոգեկան հիվանդությամբ տառապողները, քանի որ այս զինվորները երբեք հայրենիքի լիարժեք պաշտպան չեն կարող լինել: Նույնը, թերեւս, կարելի է ասել գիշերամիզությամբ տառապող զինծառայողների մասին:

Այստեղ հարկ է ընդգծել ցավալի իրողությունը. հաճախ հիվանդ պատանիների ծնողներն են մեղավոր, որ նրանք ծառայում են բանակում: Ծնողները նման պարագաներում, այսպես ասած, «մտահոգվելով» իրենց զավակների ապագայով, չցանկանալով, որ նրանք զինվորական ծառայության համար անպիտան կոչվեն, ուղարկում են բանակ: Նույն տեսակետին են նաեւ հիվանդ զինծառայողները: Բերեմ մի օրինակ, երբ ծառայության մեծ մասը անցկացրած զինծառայողին առաջարկեցին ազատվել ժամկետից շուտ, նա հրաժարվեց: Հիվանդ զինծառայողների համար ինքնին հասկանալի է, որ դժվար է զինվորական ծառայության ռեժիմով ապրելը: Դժվար է նաեւ մնացյալ զինծառայողների համար, ովքեր ինքնըստինքյան ծառայության ընթացքում իրենց զինակից ընկերների հիվանդապահներն են դառնում: Զինվորական տեղամասի համապատասխան բուժկետը ապահովված չէ անհրաժեշտ դեղորայքով, եւ հիվանդներին ցուցաբերվող օգնությունը, մեղմ ասած, չնչին է: Այստեղից, զինակից ընկերները ստիպված են գիշերամիզությամբ տառապողներին գիշերվա ընթացքում յուրաքանչյուր ժամը մեկ արթնացնել: Ավելի բարդ են զինծառայողների փոխհարաբերությունները հոգեկան հիվանդ զինվորների հետ: Ծառայության ընթացքում զինվորները սովորում են, թե ինչպես անվտանգ ծառայեն նման հիվանդների հետ, երբ սկսվում է նրանց սուր նոպան, ինչպես նաեւ ստանձնում են խնամակալի դեր, որպեսզի նրանք չվնասեն իրենք իրենց:

Վերջում, պատկերն ավելի ամբողջական դարձնելու համար, նշենք, որ նման հիվանդները, ըստ սահմանված կարգի, ժամանակ են կանգնում ֆիզիկապես ի վիճակի չլինելով պահպանելու ժամապահի տարական պարտականությունները:

ՄՈՒՇԵՂ ՏԵՐՏԵՐՅԱՆ

Հայաստանում մոտ 15 հազար բջջային հեռախոսակապի բաժանորդներ կան

Որոնք դեկտեմբերի մեկից կկարողանան օգտվել GSM միջազգային ռոմինգ ծառայությունից

Դեկտեմբերի մեկից Արմենտելի բջջային կապի բաժանորդները հնարավորություն կունենան օգտվելու GSM-ի միջազգային ռոմինգ ծառայությունից, ինչը հնարավորություն է տալիս օգտագործել սեփական հեռախոսահամարը մեկ այլ երկրի GSM ցանցում եւ բջջային հեռախոսի սովորական համարով հասանելի լինել աշխարհի մոտ 100 երկրներում: Դա նշանակում է, որ Արմենտելի բջջային կապի հայաստանյան բաժանորդները, գտնվելով որեւէ երկրում, օգտվում են տվյալ երկրի շարժական կապի որեւէ օպերատորի ծառայություններից, որն, իհարկե, ունի համապատասխան պայմանագրեր հայաստանյան միակ օպերատոր Արմենտելի հետ: Ինչպես տեղեկացրեց Արմենտելի շարժական կապի բիզնես միավորի ղեկավար Ռուբեն Ալավերդյանը, ներկայումս Արմենտելը ռոմինգի պայմանագրեր է կնքել Ռուսաստանի երեք օպերատորների MTC-ի, BI LINE-ի եւ NORTH-WEST-ի, Վրաստանի MAGICOM եւ Հունաստանի COSMOTE-ի հետ: Ռոմինգի պայմանագիրը առաջինը կգործի COSMOTE-ի հետ, որն այդ երկրի խոշոր օպերատորներից մեկն է եւ ունի մեկ մլն-ից ավել բաժանորդ: Նմանապես, բանակցային փուլում են եւ առաջիկայում նմանատիպ պայմանագրեր կկնքվեն նաեւ ԱՄՆ, Արեւելյան Եվրոպայի երկրների 30-40 օպերատորների հետ:

Տեղեկացվեց նաեւ, որ բջջային հեռախոսակապի հայաստանյան բաժանորդների թիվը տարեցտարի մի քանի անգամ ավելանում է: Այսպես, 1997 թվականին, երբ Հայաստանում առաջին անգամ ներդրվեց GSM շարժական կապը, այն է՝ բջջային հեռախոսակապի ծառայությունը, բաժանորդների թիվը մինչեւ տարեվերջ զգալիորեն աճեց. 98-ին արդեն նրանց թիվը հասնում էր 6000-ի: Ներկայումս Հայաստանում կա մոտ 15 հազ. բաժանորդ:

Պրն Ալավերդյանի ներկայացրած տվյալների համաձայն, ներկայումս GSM ցանցը ծածկում է Հայաստանի բնակելի տարածքի 40-45 տոկոսը: Մի հետաքրքիր փաստ եւս՝ հանրապետության ողջ բաժանորդների միայն 2-3 տոկոսն է մարզերից: Ցանցի ծածկույթը տարածվում է մայրաքաղաքից դուրս եկող գլխավոր ավտոմայրուղիներն ընդգրկող մարզերի բնակավայրերով. դրանք են Երեւան-Արմավիր, Երեւան-Մասիս, Երեւան-Արտաշատ, Երեւան-Սեւան, վերջերս նաեւ Երեւան-Գյումրի ճանապարհները: Պլանավորված է եկող տարի ցանցն ընդլայնել հյուսիսում մինչեւ Վանաձոր եւ հարավում Սեղի:

ՎԱՅԱՆԵ ՄՈՒՐԱՅԱՆ

Աբովյանում ջեռուցում չի լինի

Աբովյանում շարունակվում է մոտ 90 շենք ընդգրկող 3-րդ եւ 4-րդ միկրոշրջանների ջերմամատակարարման համար բնակիչների հետ պայմանագրերի կնքումը: Ջեռուցումն իրականացնողները խոստացել են ջերմամատակարարումն սկսել միայն այն դեպքում, եթե բնակիչները որպես կանխավճար մուծեն 60 մլն դրամ: Սակայն մինչեւ այժմ կնքվել է 1700 պայմանագիր (56 շենքերում ապրողների հետ) եւ հավաքվել 1 մլն 116 հազար դրամ կանխավճար:

Այնուամենայնիվ, եթե անգամ հաջողվի հավաքել 60 մլն դրամ կանխավճար, 90 օրվա ջեռուցման համար պահանջվող 200 մլն դրամը մի կերպ գոյությունը պահպանող, գործազուրկ ժողովուրդը հազիվ թե կարողանա մուծել:

Ուստի, հաշվի առնելով վերոհիշյալ իրավիճակը, նոյեմբերի 21-ի նիստում Աբովյանի ավագանու անդամները որոշեցին գումարների հավաքման նման ընթացքի դեպքում հրաժարվել կենտրոնական ջեռուցումից:

Աբովյանի քաղաքապետ Կարո Իսրայելյանի վկայությամբ, քաղաքի մեկ երրորդ մասի անցած ձմեռների ջերմամատակարարումը կատարյալ «գլխացավանք» է դարձել քաղաքապետարանի համար, քանի որ չվճարումներից առաջացած պարտքերը հասել են 800 մլն դրամի: Ահա թե ինչու քաղաքի ղեկավարությունը նպատակահարմար է գտնում 50 մլն դրամ ծախսելով հետագայում գազիֆիկացնել ողջ Աբովյանը, քանի որ գազի խողովակներն ավելի բարվոք վիճակում են, քան ջեռուցման խողովակները: Ինչ վերաբերում է արդեն հավաքված կանխավճարներին, ապա դրանք ամբողջովին կվերադարձվեն բնակիչներին:

ԼԻԱՆԱ ԲՈՒՆԻԱԹՅԱՆ

Արշակ Փոլադյան. Ծոցի տարածաշրջանը մեզ համար կարեւոր է ե՛ւ քաղաքական, ե՛ւ տնտեսական առումներով

Արշակ Փոլադյան. Արեւելագետ, պատմաբան, դիվանագետ, պատմական գիտությունների դոկտոր, պրոֆեսոր: Երկար տարիներ աշխատել է ՀՀ Գիտությունների ազգային ակադեմիայում, արեւելագիտության ինստիտուտում, Երեւանի պետական համալսարանի արաբագիտության ամբիոնում, ինչպես նաեւ այլ բուհերում: Արեւելագիտական բազմաթիվ եւ մեծարժեք գրքերի ու ուսումնասիրությունների հեղինակ է, որոնք թարգմանվել են շատ լեզուներով՝ հեղինակին բերելով միջազգային ճանաչում: Այժմ շարունակում է գիտական գործունեությունը: 90-ականների սկզբներից անցել է դիվանագիտական աշխատանքի ՀՀ արտաքին գործերի նախարարությունում: 1998 թ. ՀՀ նախագահի հրամանով նրան շնորհվել է արտակարգ դեսպանի եւ լիազոր նախարարի դիվանագիտական աստիճան: Արաբական Միացյալ Էմիրություններում ՀՀ գործերի առաջին հավատարմատարն է եւ միսիայի ղեկավարը: Պարոն Փոլադյանը մեր զրույցի հենց սկզբում շեշտեց տարածաշրջանի կարեւորությունը Հայաստանի համար:

– Ծոցի շրջանի արաբական երկրներն իրենց ուրույն տեղն են զբաղեցրել Հայաստանի արտաքին քաղաքականության մեջ, սակայն պետք է ցավով արձանագրել, որ օբյեկտիվ թե սուբյեկտիվ պատճառներով մենք ուշ ենք մտել տարածաշրջան: Հայաստանի համար տարածաշրջանը կարեւոր է քաղաքական եւ տնտեսական նկատառումներով: Մի տարի առաջ որոշում կայացվեց Ծոցի տարածաշրջանում հիմնել Հայաստանի Հանրապետության տարածաշրջանային դեսպանություն: Այդ առաքելությամբ էլ ես այս տարվա ապրիլից մեկնել եմ աշխատավայր, եւ սկսվեց դեսպանության հիմնադրումը ԱՄԷ-ում:

Երկրի գլխավոր դեսպանությունները կենտրոնացված են մայրաքաղաքում: Մի շարք երկրներ ունեն գլխավոր հյուպատոսություններ Դուբայում: Հայաստանը հնարավորություն չունի այժմ գլխավոր հյուպատոսություն բացելու Դուբայում: Այժմ միաժամանակ իրականացնում ենք հյուպատոսական ծառայության գործառույթները: Դեսպանության բացումը կատարվել է պաշտոնապես սեպտեմբերի 23-ին, ՀՀ արտաքին գործերի նախարար Վարդան Օսկանյանի գլխավորությամբ: Արդեն բավականին մեծ տեղաշարժ կա Հայաստան-ԱՄԷ հարաբերություններում: Այսօրվա դրությամբ շփումներ են հաստատվել պաշտոնական եւ դիվանագիտական կողմերի հետ ու ակտիվ աշխատանք է տարվում մշակութային միությունների եւ հայկական համայնքի հետ: Դեսպանության հաստատումից հետո էմիրություններին փոխանցել ենք մի շարք համաձայնագրեր, որոնք նախկման փուլում են, հույս ունենք, որ դրանց մեծ մասը կստորագրվի: ԱՄԷ տնտեսական տարբեր կառույցների կողմից նկատելի է շահագրգռվածություն Հայաստանի ներդրումային ծրագրերի

հանդեպ, տուրիզմով, մասնավորապես առողջարանային համալիրով եւ այլն:

– Ի՞նչ կասեք հայկական գաղթօջախի գործունեության մասին, մանավանդ որ 2001 թ. Հայաստանում տեղի են ունենալու քաղաքական, մարզական, ազգային, կրոնական մի շարք իրադարձություններ:

– Ինչպես ամենուր, ԱՄԷ-ում եւ հարակից երկրներում կա հայկական համայնք: Վերջին շրջանում որոշակի աշխուժացում է նկատվել էմիրություններում, հատկապես Շարժայում, Դուբայում եւ Աբու Դաբիում: Յոթ էմիրություններում ապրում են շուրջ 1500 հայեր, միայն Աբու Դաբի քաղաքում՝ 400: Հայությունն այստեղ հաստատվել է 60-ական թվականներից: Էմիրությունների հայ համայնքը հիմնականում ունի լիբանանյան, սիրիական, իրանական եւ այլ երկրների քաղաքացիություն: Հայերը գլխավորապես զբաղվում են տնտեսվարությամբ, բիզնեսով: Որոշակի խավ կա, որ մեծահարուստ է, մի մասը միջին կարողությունների տեր է: Ինչ վերաբերում է Հայաստան-սփյուռք կապերին՝ բավականին ակտիվ են, մանավանդ դեսպանության բացումից հետո:

Համայնքների անդամները հետաքրքրվում են Հայաստանի տնտեսական ներկա վիճակով: Տարբեր անհատներ փորձում են ինչ-որ ձեւով նպաստել Հայաստանի տնտեսական զարգացմանը: Դա արվում է քաղաքացիների անհատական նախաձեռնությամբ:

Եկող տարի, ինչպես նշվեց, ոչ միայն Հայաստանը, այլեւ ամբողջ աշխարհը նշում է քրիստոնեության պետականորեն ընդունման 1700-ամյակը: Մեծ ակտիվություն կա այս հարցում, եւ բազմաթիվ մարդիկ դեսպանություն են դիմել այս ծրագրով տուրիստական առաքելություններ կատարելու միջնորդություններով: Ծրագրեր կան ինչպես էմիրությունների, այնպես էլ Ծոցի երկրների հայկական համայնքներին մասնակից դարձնելու եկող տարվա իրադարձություններին:

Հարցազրույցը վարեց
ՀԱՌՈ [illegible]ՅԱՆԸ

Հայաստանը մեծարեց գեներալ Եվգենի Պատալովին

ՆԳ նախկին նախարարը 75 տարեկան է

Հայաստանի ներքին գործերի նախարարության աշխատակիցները բուռն ծափողջույններով դիմավորեցին իրենց նախկին նախարար, ներքին ծառայության գեներալ-լեյտենանտ Եվգենի Պատալովին: Նոյեմբերի 20-ին լրացավ նրա ծննդյան 75-ամյակը, եւ ՀՀ ՆԳՆ ղեկավարությունը 1974-83 թթ. նախարարին Մոսկվայից հրավիրեց Երեւան՝ հոբելյանը հանդիսավորությամբ նշելու համար: Այդ առիթով նախարարության մշակութային կենտրոնի դահլիճում հավաքվել էին հանրապետության իրավապահ մարմինների համարյա բոլոր ղեկավարները, ՆԳՆ բարձրագույն ղեկավար կազմը, ՆԳ համակարգի վետերանները: Այստեղ էին ՀՀ արտադրական ենթակառուցվածքների գործունեությունը համակարգող նախարար Դավիթ Զադոյանը, ՀՀ Գիտությունների ազգային ակադեմիայի նախագահ ակադեմիկոս Ֆադեյ Սարգսյանը, ՀՀ գլխավոր դատախազ Բորիս Նազարյանը, ՀՀ զինված ուժերի գլխավոր շտաբի պետ, պաշտպանության նախարարի առաջին տեղակալ գեներալ-լեյտենանտ Միքայել Հարությունյանը: Հետագայում նրանց միացավ ՀՀ ազգային անվտանգության նախարար գեներալ-լեյտենանտ Կարլոս Պետրոսյանը: Ուշագրավ է, որ այստեղ էին նրանք, ովքեր աշխատել են Եվգ. Պատալովի հետ՝ ՀԿԿ կենտկոմի նախկին քարտուղար, այժմ Հայաստանի ԱԺ-ում ՀԿԿ խմբակցության ղեկավար Հրանտ Ոսկանյանը, ՀԿԿ կենտկոմի վարչական մարմինների բաժնի նախկին վարիչ Մավր Դավթյանը, ՀՀ ՆԳ նախկին փոխնախարարներ ներքին ծառայության գեներալ-մայոր Կառլոս Ղազարյանը (որը եղել է նաեւ նախարար) ու միլիցիայի գեներալ-մայոր Իշխան Ղազինյանը:

Հոբելյանական երեկոն բացեց Հայաստանի ներքին գործերի նախարար, ներքին ծառայության գեներալ-լեյտենանտ Հայկ Հարությունյանը:

Բոլորի կյանքում կա այն գլխավորը, որը բնորոշում է անցած ուղու նշանակությունը. ներքին գործերի մարմինների աշխատակցի համար դա հանցավորության դեմ պայքարում ներդրած ավանդն է, ասաց նախարարը: Այդ ծառայությանը Եվգենի Պատալովը նվիրաբերել է իր ողջ գիտակցական կյանքը՝ անցնելով դժվար ու փայլուն ճանապարհ Մոսկվայի քրեական հետախուզության՝ հանրահայտ ՄՈՒՐ-ի աշխատակցից մինչեւ Կիրովի մարզի ՆԳ վարչության պետ, Հայկական ԽՍՀ ներքին գործերի նախարար, ԽՍՀՄ ՆԳՆ ակադեմիայի պետ, ՌԴ ՆԳՆ ղեկավարության խորհրդական:

9 տարի շարունակ գլխավորելով Հայաստանի ՆԳՆ-ը, գեներալ Եվգ. Պատալովը մեծ ավանդ է ներդրել ենթակաների մասնագիտական ու կուլտուրական մակարդակը բարձրացնելու գործում, ինչը դրսեւորվեց ղեկավարների մի ամբողջ համաստեղությանը լավագույն ավանդույթներով դաստիարակելու մեջ, շարունակեց նախարարը: Նրանցից շատերը մինչեւ օրս ծառայում են հանրապետության իրավապահ մարմինների տարբեր պատասխանատու պաշտոններում:

Իր սկզբունքայնությամբ, պահանջկոտությամբ եւ միաժամանակ մարդկանց նկատմամբ զգայուն, ուշադիր վերաբերմունքի շնորհիվ գեներալ Եվգ. Պատալովը ձեռք է բերել աշխատակիցների հեղինակությունն ու հարգանքը: Եվգ. Պատալովի նախարարության օրոք Հայաստանի ՆԳՆ-ը դարձել էր ՆԳ մարմինների առաջավոր փորձի փոխանակման բազա, ուր ընդօրինակելու համար գալիս էին ԽՍՀՄ ՆԳՆ ակադեմիայի օտարերկրյա շրջանավարտները, հիշեցրեց նախարարը:

Եվ պատահական չէ, որ այսօր, Եվգ. Պատալովի Մոսկվա տեղափոխվելուց 17 տարի անց, նրա գործերի մասին բարի հիշատակը շարունակում է ապրել միլիցիայի աշխատակիցների ամբողջ մի սերնդի մեջ, որն անցել է «գեներալ Պատալովի դպրոցը», փաստեց Հայկ Հարությունյանը:

Գեներալ Պատալովի հետ է կապված ՆԳՆ բժշկական ծառայության որակական բարելավումը, որի պսակ հանդիսացավ ՆԳՆ հոսպիտալի նոր շենքը, որը հավասարը չունի Անդրկովկասում ոչ չափերով, ոչ էլ հագեցվածությամբ, ՆԳՆ մշակույթի տան (այժմ՝ մշակութային կենտրոն) կառուցումը:

ՀՀ պաշտպանության նախարարության ղեկավարության ու կոլեգիայի անունից հոբելյարին շնորհավորեց գեներալ-լեյտենանտ Միքայել Հարությունյանը:

Սա ամբողջ հայաստանյան միլիցիայի, բոլորիս տոնն է, ասաց գեներալ-մայոր Կառլոս Ղազարյանը: «Հովհաննես Բաղրամյան» հիմնադրամի փոխնախագահ, ներքին ծառայության գնդապետ Լեւոն Ստեփանյանն ընթերցեց ՆԳՆ վետերանների խորհրդի շնորհավորական ուղերձը եւ հոբելյարին հանձնեց հիմնադրամի պատվոգիրը: «Մարշալ Բաղրամյանի 100-ամյակի» հոբելյանական մեդալը Եվգ. Պատալովին հանձնեց Դավիթ Զադոյանը:

Այնուհետեւ ընթերցվեցին գեներալ Եվգ. Պատալովի ստորագրած հրամանները, որոնցով տարիներ առաջ ՆԳՆ տարբեր պաշտոնների են նշանակվել Հայաստանի իրավապահ մարմինների այսօրվա ղեկավարները՝ Հայկ Հարությունյան, Կառլոս Պետրոսյան, ՆԳ փոխնախարարներ միլիցիայի գեներալ-մայորներ Հովհաննես Վարյանը, Հովհաննես Հունանյանը, միլիցիայի գնդապետ Արտաշ Մահտեսյանը, Սյունիքի մարզպետ միլիցիայի գեներալ-մայոր Էդուարդ Բաբայանը եւ այլք:

Վերջում ելույթ ունեցավ գեներալ Եվգ. Պատալովը: Նա առանձնահատուկ շնորհակալություն հայտնեց ՀՀ ՆԳ նախարար գեներալ Հայկ Հարությունյանին, ՆԳՆ կոլեգիային՝ իր հոբելյանը նշելու համար: Սա ոչ միայն մեծ պատիվ է, այլեւ հնարավորություն կրկին շփվելու կյանքիս ամենաթանկ, ամենանշանակալից փուլի հետ, ասաց նա: Ալեհեր գեներալն իր երախտիքի խոսքն ուղղեց բոլոր նրանց, ում հետ աշխատել է: Շնորհակալ եմ Հայաստանի հողից, աշխատասեր հերոս ժողովրդից, որն ինձ շատ բան է սովորեցրել, ասաց նա:

ՏԻԳՐԱՆ ԼԵՒՈՆՅԱՆ

Հայաստանի օրենսդրական դաշտը վանում է օտարերկրյա ներդնողներին

Հարկ է պահանջվում նույնիսկ ձրի բաժանվող ապրանքների համար

Նոյեմբերի 17-26-ը «Իրան-Հայաստան» առեւտրական պալատի նախաձեռնությամբ եւ ապակիների արտադրության «Թավանգա» ընկերության աջակցությամբ Երեւանի պետական հանրախանութում անցկացվեց իրանական ապրանքների ցուցահանդես-վաճառք: Սա Հայաստանում իրանական ապրանքների յոթերորդ ցուցահանդես-վաճառքն էր: Մեր շուկան գրավի՞չ է օտարերկրյա ներդնողների, առեւտրականների համար, ի՞նչ հաջողություն ունեցավ այս ցուցահանդեսը, ձեռք բերվեցի՞ն պայմանավորվածություններ համատեղ ձեռնարկություններ ստեղծելու, ներդրումների մասին: Այս եւ այլ հարցերի պատասխանները ստանալու ակնկալիքով **«Ազգը»** դիմեց ապակիների արտադրության բնագավառում Իրանի ամենախոշոր ընկերություններից մեկի՝ «Թավանգա»-ի գործադիր տնօրեն Ֆերեյդուն Ասկարյանին:

«Թավանգա» ընկերությունն արդեն վեց տարի Հայաստան է առաքում շինարարության մեջ գործածվող ապակի, մեր շուկայում առաջնային դիրք է գրավում, չունի լուրջ մրցակից: Ընկերությունը, բացի ապակիներ առաքելուց, Երեւանի «Նաիրիտ» գործարանից Իրան է ներմուծում քլորոպրեն: «Թավանգա»-ի գործադիր տնօրեն պրն Ասկարյանը Հայաստանը, հայկական շուկան բավական լավ գիտի, մասնակցել է նաեւ 1997 թ. իրանական ապրանքների ցուցահանդեսին:

«Դեռեւս վաղ է եզրակացություններ անել, բայց նախնական բանակցություններ եղել են հայ-իրանական համատեղ ձեռնարկություններ ստեղծելու շուրջ: Ցուցահանդեսը շատ լավ կազմակերպվեց, քաղաքի կենտրոնում, այցելուների համար մատչելի: Մասնակցեցին 37 ընկերություններ, որոնց մի մասը առաջին անգամ: Ընկերությունների մի մասն իրենց արտադրատեսակները ցուցադրելու համար էին ներկայացել, մի մասը՝ ցուցադրելու եւ վաճառելու», ասաց պրն. Ասկարյանը, ցանկանալով անդրադառնալ այն դժվարություններին, որոնք ստիպված են եղել հաղթահարել: Ընդհանրապես, ցուցահանդեսներ կազմակերպելու ընդունված կարգ կա, որը գործում է ամբողջ աշխարհում: Իրենց արտադրատեսակները ցուցադրող ընկերությունների համար ստեղծվում են համեմատաբար հեշտ եւ տանելի պայմաններ: «Ցավոք, Հայաստանի օրենսդրական դաշտը, հարկային օրենքները նման առավելություններ չեն տալիս: Բացի այդ, ավելորդ խոչընդոտներ եւ արհեստական դժվարություններ են ստեղծվում: Մի հարցի կցանկանամ անդրադառնալ, որը լավ կլիներ տպագրվեր հայկական մամուլում: Մենք ուղղակի վրդովված ենք. մի քանի ընկերություններ իրենց արտադրատեսակների նմուշներն էին ներկայացնում, բաժանում էին ժողովրդին: Սա պրոպագանդելու, գովազդելու ձեւ է՝ անվճար բաժանել այցելուներին: Հարկային տեսչությունը հարկեր էր պահանջում: Ասում ենք՝ չենք վաճառում, անվճար բաժանում ենք: Պատասխանում են՝ ինչ ուզում եք արեք, մեզ չի հետաքրքրում: Աշխարհի այլ երկրում նման բան չեմ տեսել: Երբ ընկերությունը վաճառելու նպատակ չի հետապնդում, մի քանի նմուշ է ներկայացնում, դրանից ոչ մի կոպեկ հարկ չի գանձվում: Երեւանում լուցկու մեկ հատիկի համար էլ հարկեր են պահանջում, ընդ որում՝ մի քանի տեսակ հարկեր», ասաց պրն. Ասկարյանը:

Զրուցակցիս կարծիքով Հայաստանի եւ Իրանի միջեւ քաղաքական հարաբերությունները «գերազանց են», որը հնարավորություն է տալիս խորացնել տնտեսական հարաբերությունները, առեւտրից անցնել համատեղ ձեռնարկությունների ստեղծման, ներդրումներին: «Հայաստանի շուկան հետաքրքիր է, ես գիտեմ մի շարք ընկերությունների, որոնք շահագրգռված են այստեղ աշխատելու, հայ-իրանական համատեղ ձեռնարկություններ հիմնելու: Բայց բոլորին անհանգստացնում է օրենքների խճճվածությունը: Օտարերկրյա ներդնողը պետք իրեն ապահով զգա: Անհրաժեշտ են, իմ կարծիքով, համապատասխան օրենսդրական դաշտ, պարզ օրենքներ: Ընդհանրապես լավ կլիներ, որ ամեն ինչ լիներ օրինական: Այդ դեպքում միայն օտարերկրյա ներդնողները կգան Հայաստան», նշեց «Թավանգա» ընկերության գործադիր տնօրենը:

ԹԱԹՈՒԼ ՀԱԿՈԲՅԱՆ

Զրուցում են նախկին եւ ներկա նախարարները:

ԱՄՆ

Բուշը հաղթել է... առայժմ

Դեմոկրատները կրկին բողոքում են

Ինչպես արդեն հաղորդվել է, Ֆլորիդայում քվեների վերահաշվարկը պետք է ավարտվեր կիրակի օրը, տեղական ժամանակով ժամը 17-ին: Պալմ Բիչի ընտրական հանձնաժողովը 2 հավելյալ ժամ խնդրեց գործն ավարտելու համար, բայց Ֆլորիդայի պետքարտուղար Քեթրին Հարիսը մերժեց խնդրանքը եւ, նահանգի գերագույն դատարանի որոշման համաձայն, ժամը 17-ին դադարեցրեց հանձնաժողովների աշխատանքը: Երկուսուկես ժամ անց պաշտոնական արդյունքներն ստանալով՝ Հարիսը հանրապետականների թեկնածու Ջորջ Բուշ կրտսերին հաղթող հայտարարեց 537 քվեի առավելությամբ (վերահաշվարկից առաջ տարբերությունը 930 էր): Պալմ Բիչի հանձնաժողովն աշխատանքն ավարտեց ուշացումով՝ ժամը 19-ին, դեմոկրատների թեկնածու Ալբերտ Գորի համար «հայթայթելով» 180 հավելյալ քվե: Սակայն այդ արդյունքը հաշվի չառնվեց:

Քեթրին Հարիսը հայտարարեց, որ 537 քվեի տարբերությունը ներառում է հեռակա քվեարկության, ինչպես նաեւ Ֆլորիդայի 67 օկրուգներից շատերում անցկացված վերահաշվարկի արդյունքները: Սակայն դեմոկրատների փոխնախագահության թեկնածու Ջո Լիբերմանը խստիվ դատապարտեց քվեների ստուգման եղանակը, պնդելով, թե «հազարավոր քվեներ անտեսվել են», ուստի ընտրությունների արդյունքները «թերի են ու անճիշտ»:

Բուշն իր ելույթում Գորին եւ նրա թիմակիցներին կոչ արեց վերանայել ընտրությունների արդյունքները վիճարկող իրենց հայցերը: «Ժամանակն է հաշվի առնել քվեները», ընդգծեց նա: «Ֆիգարո» թերթը տեղեկացնում է, որ ելույթ է ունեցել նաեւ ԱՄՆ նախկին պետքարտուղար, հանրապետականների պատվիրակ Ջեյմս Բեյքերը: «Ժամանակն է հարգել ժողովրդի կամքը», մասնավորապես ասել է նա:

Հարիսի ելույթից 2 ժամ անց Ջորջ Բուշ կրտսերն սկսեց սեփական թիմի կազմավորումը. ըստ պայմանավորվածության, նա փոխնախագահ նշանակեց Դիկ Չեյնիին: Երբ ընտրությունների արդյունքները մոտ օրերս հաստատվեն, ապա Բուշը կդառնա ԱՄՆ 43-րդ նախագահը: «Լիբերասիոն» թերթը գրում է, որ դրա համար Բուշի եւ Գորի վեճերը պետք է ավարտվեն մինչեւ դեկտեմբերի 12-ը:

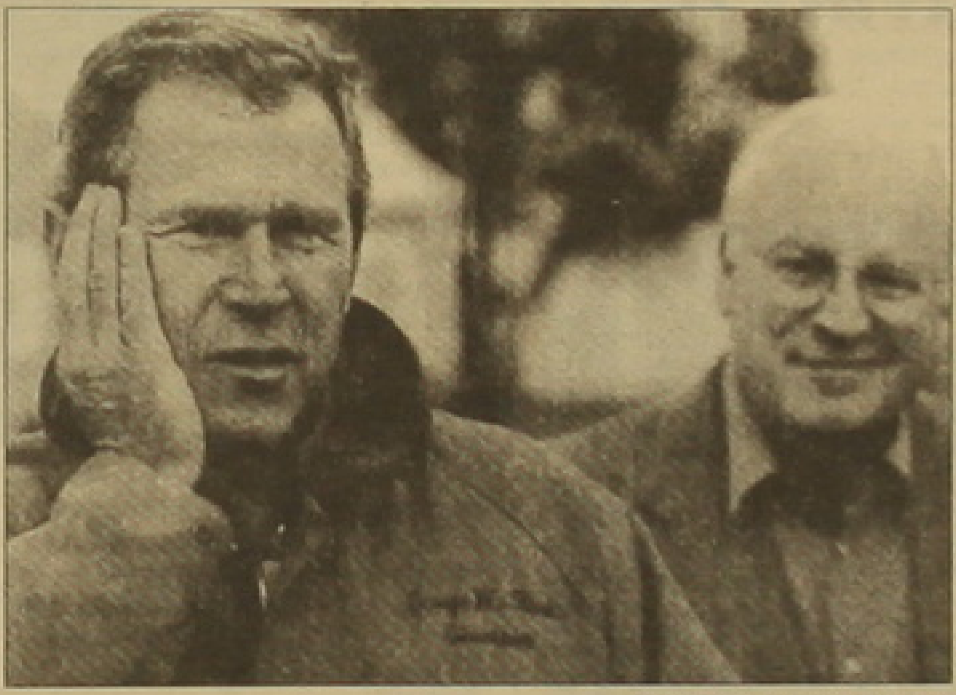

Ջորջ Բուշը եւ Դիկ Չեյնին:

Չսպասելով Ֆլորիդայում արդյունքների պաշտոնական հրապարակմանը, Գորի ավագ փաստաբան Դեւիդ Բոյսը հայտարարեց, թե երկուշաբթի օրվանից մի քանի բողոք-դիմում է ներկայացնելու առնվազն 3 օկրուգների (Մայամի-Դեյդ, Նասաու, Պալմ Բիչ) ընտրախախտումների վերաբերյալ: Առաջինում վերահաշվարկը ժամանակի սղության պատճառով ընդհատվել էր չորեքշաբթի օրը Գորին բերելով 156 հավելյալ քվե: Երկրորդում Գորն ստացել էր 51 հավելյալ քվե, իսկ երրորդում ուշացումով ավարտված վերահաշվարկի արդյունքը հաշվի չէր առնվել:

Երբ Բուշ-Գոր հակամարտությունը մինչեւ դեկտեմբերի 12-ը չհարթվի, ապա Ֆլորիդայի կոնգրեսում իշխող հանրապետականները կարող են նահանգում նշանակել 25 նոր գլխավոր ընտրիչների եւ ապահովել Բուշի հաղթանակը: Իսկ մինչ այդ՝ առաջիկա ուրբաթ Վաշինգտոնում ԱՄՆ գերագույն դատարանը պետք է որոշի, թե ձեռքով վերահաշվարկ թույլ տալով՝ Ֆլորիդայի գերագույն դատարանն արդյոք չի՞ գերազանցել իր լիազորությունները:

ՊԵՏՐՈՍ ՔԵՇԻՇՅԱՆ

ՏԱՐԱԾԱՇՐՋԱՆ

Իրան-Եգիպտոս փոխհարաբերություններ

Նոյեմբերի 23-ին Իրանը Եգիպտոսում նշանակեց իր նոր գործերի հավատարմատարին, սակայն, ամենայն հավանականությամբ, շուտով երկու երկրների միջեւ դիվանագիտական կապերը բարձրանալու են արտակարգ եւ լիազոր դեսպանի մակարդակի:

Անդրադառնալով երկու երկրների փոխառնչություններին եւ դրանց բարելավման գործընթացին, նշենք, որ Իրան-Եգիպտոս փոխհարաբերությունները Իրանի Իսլամական հեղափոխության առաջնորդ Էմամ Խոմեյնիի կարգադրությամբ խզվեցին 1979 թ., երբ ԱՄՆ-ի Քեմփ Դեւիդ քաղաքում ստորագրվեց Եգիպտոս-Իսրայել խաղաղության պայմանագիրը: Սակայն 1996 թ. ի վեր քաղաքական զարգացումները տարածաշրջանի աշխարհաքաղաքական կարեւոր դերք ունեցող այդ երկրների կապերը բարելավելու նպաստավոր պայմաններ ստեղծեցին: 1997 թ. նշմարելի դարձավ Թեհրան-Կահիրե փոխհարաբերությունների բնականոնացման միտումը: Դրա անհրաժեշտության վերաբերյալ ակնարկում էին երկու երկրների բարձրաստիճան պաշտոնյաները: 1999-2000 թթ. ակնհայտորեն ակտիվացան Իրան-Եգիպտոս տնտեսական ու մշակութային փոխառնչությունները, արձանագրվեցին խորհրդարանական եւ տնտեսական պատվիրակությունների այցեր ու փոխայցեր: Այժմ էլ Թեհրանում է գտնվում Եգիպտոսի խորհրդարանի մի պատվիրակություն «Իրանական, եգիպտական, հռոմեական եւ հունական քաղաքակրթությունների երկխոսություն» համաժողովի աշխատանքներին մասնակցելու նպատակով: Նման պայմաններում, երբ նախատեսվում է նաեւ Իրանի նախագահի այցը Եգիպտոս, օրախնդիր է դարձել Թեհրան-Կահիրե դիվանագիտական լիակատար կապեր հաստատելու հարցը: Այս եւ այլ խնդիրների մասին իր տեսակետներն է հայտնել Իրանի ԱԳ նախարար Քամալ Խարազին նոյեմբերի 24-ին եգիպտական «Ալ Ահրամ» օրաթերթին տված հարցազրույցում, որտեղ նա ընդգծել է, որ վրա է հասել երկու երկրների միջեւ դիվանագիտական լիարժեք կապեր հաստատելու ժամանակը: Իրանի ԱԳ նախարարը պատասխանելով թղթակցի այն հարցին, թե նա ինչ է կարծում Իրանում որոշ շրջանակների Թեհրան-Կահիրե կապերի ընդլայնմանը դեմ լինելու մասին, նշել է, որ բնական է համարում, երբ տարբեր տեսակետներ կան նույն հարցի շուրջ, եւ դա միայն Իրանին չի վերաբերում, ավելացնելով, որ երկու երկրների կապերի ընդլայնումը զգալիորեն կբարձրացնի նրանց դերը Միջին Արեւելքում: Խարազին Իսլամական համաժողով կազմակերպության (OIC) Դոհայի գագաթաժողովի Իսրայելի հետ իսլամական երկրների կապերը խզելու որոշման առնչությամբ ընդգծել է, թե ինքը համոզված է, որ իսլամական երկրների բնակչությունը դեմ է Իսրայելի հետ կապ հաստատելուն, նշելով, որ իսլամական այն երկրների իշխանությունները, որոնք Թել Ավիվի հետ ռազմավարական փոխհարաբերություն են հաստատել, քաջ գիտակցում են, թե նման քաղաքականություն որդեգրելով, ի զորու չեն փոխել ժողովրդի կարծիքը: Իրանի ԱԳ նախարարն ի պատասխան «Ալ Ահրամի» թղթակցի Իսրայելի հետ ռազմավարական փոխհարաբերություններ ունեցող Թուրքիայի եւ Իրանի միջեւ հարաբերությունների ներկա վիճակի վերաբերյալ հարցին, նշել է, որ այսօրվա դրությամբ գործնականում դրանք ճգնաժամային են, ինչը Թել Ավիվի ջանքերի արդյունք է, որը ձգտում է պառակտում առաջացնել իսլամական երկրների, այդ թվում Իրանի եւ Թուրքիայի միջեւ:

Է. Բ.

ՏԱՐԱԾԱՇՐՋԱՆ

«Մոսկվան Թբիլիսիին անընդունելի նախապայմաններ է առաջադրում»

Ռուս-վրացական երկխոսությունն ուղեկցվում է փոխադարձ պահանջներով

Վրաստանի արտգործնախարար Ի. Մենաղարիշվիլին «Black Sea Press» գործակալությանը ասել է, որ ռուսական իշխանությունները Վրաստանին անընդունելի նախապայմաններ են առաջադրում: Որպեսզի Ռուսաստանը Վրաստանի հետ այցագրային կարգ չհաստատի, ինչը պատրաստվում է անել դեկտեմբերի 5-ին, Թբիլիսին պարտավոր է ճշգրտումներ մտցնել արտաքին քաղաքականության առաջնահերթություններում: Ըստ Մենաղարիշվիլու, Մոսկվան որպես նախապայմաններ առաջադրել է. ա) Վրաստանը պետք է Չեչնիայի խնդրում չեզոք դիրք որդեգրի, բ) վերջերս ձեւավորված Եվրասիական տնտեսական միությանը (Ռուսաստան, Ղազախստան, Բելառուս, Տաջիկստան, Կիրգիզիա) անդամակցելու մտադրությունների մասին ակնարկներ անի, գ) Վրաստանի տարածքից ռուսական ռազմակայանների դուրսբերման հարցում մեղմացնի կոշտ դիրքորոշումը, դ) Կասպիցի էներգակիրների առաքման ուղիների հարցում հաշվի առնի Ռուսաստանի շահերը: Մենաղարիշվիլին, որը վերջերս այցագրային կարգ մտցնելու հարցերով բանակցություններ էր վարում Մոսկվայում, ասել է, թե Վրաստանը չի համաձայնել եւ երբեք չի համաձայնի նման նախապայմանների:

Ռուս-վրացական 10-ամյա հարաբերությունները եղել են սառը կայուն, վրացական կողմը աբխազական եւ հարավօսական պատերազմի տարիներին Մոսկվային մեղադրել է կողմնակալ դիրքորոշման մեջ: Անշուշտ, եղել են նաեւ ջերմացման կարճատեւ պահեր, ինչպես 1994 թ. փետրվարի 3-ից հետո, երբ Թբիլիսիում նախագահներ Շեւարդնաձեն եւ Ելցինը ստորագրեցին «Բարեկամության, բարիդրացիության եւ համագործակցության պայմանագիր», ինչը, սակայն, մինչեւ օրս ՌԴ Պետդուման չի վավերացրել: Ավելի քան վեցամյա վաղեմության այս պայմանագիրը ՌԴ նախագահ Պուտինին Շեւարդնաձեն հիշեցրեց այս տարվա օգոստոսին Յալթայում կայացած ԱՊՀ ոչ պաշտոնական գագաթաժողովում: Մինչդեռ ակնհայտ է, Պուտինը երկկողմ հարաբերություններում առաջնորդվում է ոչ թե փաստաթղթերով, այլ Կրեմլի նկատմամբ Թբիլիսիի որդեգրած քաղաքականությամբ: Վրաստանը վարում է ակնհայտ արեւմտամետ քաղաքականություն, ազդարարում է, թե պատրաստվում է արդեն 2005 թ. անդամակցել ՆԱՏՕ-ին: Թբիլիսին հույս ունի՝ Վրաստանից դուրս բերվող ռուսական ռազմակայանների փոխարեն երկրում կտեղակայվեն ՆԱՏՕ-ի զորքեր: 2002 թ. կավարտվեն Մառնեուլ քաղաքի օդակայանը ռազմականի վերածելու աշխատանքները, ֆինանսական միջոցները տրամադրել է ՆԱՏՕ-ն: Ըստ էության, Թբիլիսին փորձում է Ռուսաստանին հեռացնել Կովկասյան տարածաշրջանից, որտեղ ռուսները հաստատվել են առնվազն 1801 թվականից:

Ակնհայտ է, ռուս-վրացական լարվածության հիմնական պատճառը Վրաստանի ռուսական ռազմակայանների խնդիրն է, որի շուրջ, ինչպես նշել է «Ազգը», կողմերն ունեն տրամագծորեն հակառակ տեսակետներ: Եվ եթե չլիներ ռազմակայանների հարցը, այցագրային կարգ մտցնելու խոսակցությունները երեւի թե չլինեին:

Ռուսաստանի՝ Վրաստանի հետ այցագրային կարգ մտցնելու մտադրությունն անհանգստացնում է պաշտոնական Թբիլիսիին, առաջին հերթին սասանում Նախագահ Շեւարդնաձեի դիրքերը: Սակայն այցագրային կարգ մտցնելու այն տարբերակը, որն առաջարկում է Մոսկվան, անընդունելի է ցանկացած ինքնիշխան պետության համար, վտանգում է տվյալ երկրի տարածքային ամբողջականությունը: Իսկ Մոսկվան առաջարկում է այցագրային կարգ հաստատել Վրաստանի հետ, բացառությամբ Աբխազիայի եւ Հարավային Օսիայի, որոնցից առանձնապես առաջինը դե ֆակտո Թբիլիսիի վերահսկողությունից դուրս է մնացել: Սրա դիմաց Մոսկվան Թբիլիսիին առաջարկում է այցագրային կարգ չհաստատել Ռուսաստանում մշտական բնակություն հաստատած, բայց Վրաստանի քաղաքացիություն ունեցող շուրջ 700 հազար վրացիների համար:

Նախագահ Շեւարդնաձեն Ռուսաստանի եւ Վրաստանի միջեւ այցագրային կարգ մտցնելու Մոսկվայի առաջադրած նախագիծը որակել է «բացահայտ խտրական», սպառնալով, թե այդ դեպքում «Վրաստանը եւս ստիպված կլինի նույնպիսի կարգ հաստատել հարեւան ռուսական տարածաշրջանների հետ», ասել է թե՝ Չեչնիայի:

Վրաստանը, անձամբ Շեւարդնաձեն հայտնվել են չափազանց դժվար կացության մեջ: Դեռ գարնանը, նախագահական ընտրություններից առաջ, Շեւարդնաձեն խոստացել էր վերընտրվելու դեպքում կարգավորել ռուս-վրացական հարաբերությունները: Թեեւ պաշտոնական Թբիլիսին վերջին տարիներին վարում էր բացահայտ արեւմտամետ քաղաքականություն, Վրաստանի բնակչության գերակշիռ հատվածը նախընտրում էր ռուսական ուղին: Բացի Արեւմուտքի խոստումներից եւ ՆԱՏՕ-ի որոշ երկրներից մի քանի միավոր հնացած ռազմական տեխնիկայից, Վրաստանը ոչինչ չի ստացել: Ավելի ճիշտ, ստացել է նաեւ վարկեր «կառուցվածքային բարեփոխումներ իրականացնելու նպատակով», եւ այսօր ունի ավելի քան 2 մլրդ դոլար արտաքին պարտք նույն Արեւմուտքին: Մինչդեռ, ինչպես նշեցինք, Ռուսաստանում մշտական բնակություն են հաստատել 700 հազար վրացիներ, որոնց ուղարկած գումարներով է հենց շնչում Վրաստանը, ճիշտ Հայաստանի նման, եւս շուրջ կես միլիոն Վրաստանի քաղաքացիներ Ռուսաստանի տարբեր ծայրերում արտագնա աշխատանքով են կերակրում իրենց ընտանիքները: Նման պայմաններում, երբ Մոսկվան պատրաստվում է այցագրային կարգ հաստատել, Նախագահ Շեւարդնաձեի հեղինակությունն ու ժողովրդականությունը կարող են անվստահություն սերմանել հենց վրացիների շրջանում: Չի բացառվում, որ Վրաստանի սոցիալական ծանր դրությունն ու վերջին օրերի էներգետիկ ճգնաժամը վերջնականապես սասանեն Շեւարդնաձեի դիրքերը:

ԹԱԹՈՒԼ ՀԱԿՈԲՅԱՆ

«Կնքահայրերի» իշխանություն թուրքական բանտերում

Թուրքական բանտերում կարելի է շատ բան տեսնել՝ կտտանքներ, թմրադեղեր, բջջային հեռախոսներ եւ նույնիսկ սառը զենք: Բայց այժմ պարզվում է, որ բանտային համակարգի բազմաթիվ աշխատողներ, ժանդարմներ եւ նույնիսկ բանտապետներ ենթարկվում են մաֆիական հանցախմբերի պարագլուխներին:

Նոյեմբերի 10-ին «Միլիեթ» թերթի առաջին էջին Ստամբուլի մաֆիական «կնքահայրեր» էրգին եղբայրների լուսանկարն է, որտեղ նրանք բազմել են Ուսակի բանտապետների տեղում: Երկու եղբայրները 5 տարով բանտարկված են հենց այդ բանտում:

Մի քանի շաբաթ առաջ Թուրքիայի ներքին գործնախարարության գաղտնի զեկուցագրում արդեն նշվել էր, որ Ուսակի բանտապետը հայտնվել է գանգստերների վերահսկողության տակ: Նոյեմբերի սկզբներին էրգին եղբայրները խռովություն էին կազմակերպել բանտում եւ 48 ժամով պատանդ վերցրել անձնակազմին: Նրանց օգնում էին 200 ուրիշ բանտարկյալներ, որոնց շռայլորեն վարձատրել էին կազմակերպիչները: «Պուեն» շաբաթահանդեսի տվյալներով, խռովարարները պահանջում էին մի խումբ նոր բանտարկյալների ազատորեն «հարցաքննելու» իրավունք, կասկածելով, թե նրանց մրցակից հանցախմբի վարձու մարդասպաններն են: «Հարցաքննության» ընթացքում նոր բանտարկյալներից 5-ը տանջամահ արվեցին:

Արդարադատության նախարարությունն այս խայտառակ դեպքերի բացահայտումից հետո փորձեց արդարանալ նրանով, թե բյուջետային հատկացումները քիչ են, իսկ ժանդարմները թերանում են իրենց պարտականությունների մեջ: Ուստի բանտում ծագած խռովությունից հետո էրգին եղբայրներից մեկին՝ Նուրին տեղափոխեցին Բերգամայի բանտ: Բայց թուրքական լրատվամիջոցները հաղորդեցին, որ Նուրին հենց սկզբից նոր բանտի մի քանի աշխատակիցների սպառնացել է ատրճանակով, որը ժանդարմները «մոռացել» էին առգրավել:

Գ. Բ.

ԱԶԳ

Մշակույթ

Երաժշտական տաճարի շինարարը

Հովհաննես Չեքիջյանի անձնվեր ստեղծագործական կյանքի մի քանի տասնամյակները հաստատում են, որ հանձինս նրա հայ մշակույթն ունի խմբերգային ավանդույթի արժանավոր պահապանի: Ամենահինը լինելով ազգային կատարողական արվեստի ձեւավորման մեջ, խմբերգային ավանդույթը մինչեւ օրս խաղում է հիմնարար դեր, քանզի արդի եւ պատմական երաժշտական փորձերի համապատասխանություն է ստեղծում:

Հովհաննես Չեքիջյանի գործունեությունը կառուցվում է այդ համապատասխանության գիտակցման վրա: Հայ երաժշտության դասականների նման, նա մշակույթի ծառի արմատը տեսնում է հենց վոկալ մշակույթի մեջ: Պրոֆեսիոնալիզմի նոր աստիճանի բարձրացնելով Հայաստանի խմբերգային արվեստը, Չեքիջյանը կարողացավ երգչախմբի մոնումենտալ հնչողության մեջ մարմնավորել մեր ժողովրդի ոգու վեհությունն ու ուժը:

Կոմիտասի եւ Եկմալյանի խմբերգային ստեղծագործությունների ընթերցման մեջ, Բեթհովենի, Խաչատրյանի եւ Հարությունյանի ծավալուն վոկալ-սիմֆոնիկ երկերում, Մոցարտի, Բեռլիոզի, Գունոյի, Վերդիի, Ֆորեի ժանրի ու ոճի մեկնաբանությամբ տարբեր ռեքվիեմներում, վերջապես թե հոգեւոր եւ թե աշխարհիկ բովանդակության փոքր ծավալի բազմաթիվ ստեղծագործություններում Չեքիջյանը ձեւավորեց իր անհատական կատարողական ոճը, որը կարելի է բնութագրել որպես երաժշտական որմնապատկերի ոճ: Դրան բնորոշ են երգչախմբի հզոր, հավասարակշիռ հնչողությունը (որտեղ ֆակտուրայի ու ձայնավարության նվագագույն փոփոխությունները դինամիկ են դարձնում ընդհանուր հնչողությունը), ինչպես նաեւ տեմբրային ու գունային առանձնահատուկ գունավորումը, երբ ըստ նպատակահարմարության օգտագործվում են կամ հակադիր գույներ, կամ էլ միագույն ներկապնակ:

Հովհաննես Չեքիջյանի կողմից կերտվող երաժշտական որմնապատկերների ոճը բնութագրվում է խմբերգային այն ամբողջ զանգվածի հնչողության արտաքին վեհասքանչությամբ, որը տպավորիչ է իր տարածական հեռանկարով: Մերձավոր ու հեռավոր հնչական ոլորտները, որոնք շեշտվում են արտաքերական արտահայտչականության եւ ռիթմիկ դինամիկայի շնորհիվ, ունկնդիրներին տանում են երաժշտության առանձնահատուկ տաճար, որ կառուցել է կարկառուն շինարար Հովհաննես Չեքիջյանը:

Հայաստանի ակադեմիական երգչախումբը, որն արդեն շուրջ քառասուն տարի ղեկավարում է մաեստրո Չեքիջյանը, վերջին տարիներին մեր առջեւ քիչ է ելույթ ունենում: Ուստի նոյեմբերի 24-ին «Արամ Խաչատրյան» համերգասրահում կայացած համերգը հագեցրեց խմբերգային արվեստի բազմաթիվ երկրպագուների բաղձալի հանդիպման ծարավը: Համերգի նկատմամբ մեծ հետաքրքրությունը պայմանավորված էր նաեւ ծրագրով. առաջին անգամ Երեւանում կատարվում էր 150 տարի առաջ երկու երգչախմբերի (խառը եւ մանկական. մասնակցում էին «Հայաստանի փոքրիկ երգիչները»), սիմֆոնիկ նվագախմբի, մեներգչի եւ երգեհոնի համար Հեկտոր Բեռլիոզի

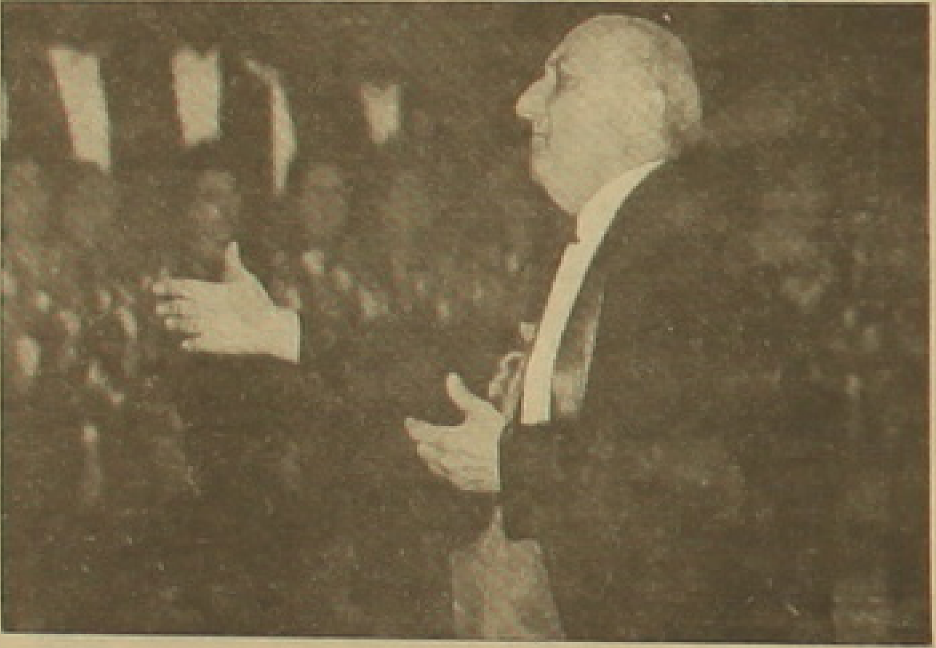

գրած Te Deum-ը: Հայկական պրեմիերայի համար առաջարկված էր Te Deum-ի խմբագրույթներից մեկը:

Բեռլիոզի ծավալուն ստեղծագործությունն անչափ ճիշտ է համապատասխանում Չեքիջյանի կատարողական իդեալներին, որը երաժշտության մեջ տեսնում է դրա վեհացնող էությունը: Ասես պահպանելով իր կոլեկտիվի ակադեմիական ոլորտը, դիրիժորը հազվադեպ է դիմել զուտ ժանրային բնույթի ստեղծագործություններին: Նրան գրավում են ծավալուն բազմամասանի կոմպոզիցիաները, որոնց կոնտրաստային մասերը միաձույլ ամբողջություն են կազմում: Ճկունորեն կառավարելով հնչողության տարբեր շերտերը, Չեքիջյանը դրանք ենթարկում է ստեղծագործության գլխավոր թեմային: Հանդիսավորությունը կամ ողբը, ցասումը կամ ցնծությունը, խոստովանանքը կամ աղաչխարանքը եւ հոգեւոր երաժշտության ծնած մյուս կերպարային-հոգեբանական վիճակները կանխորոշում են ստեղծագործության հիմնական կերպարանքը:

Հայ երաժիշտների կատարմամբ Բեռլիոզի Te Deum-ը (լատիներեն՝ Աստված, քեզ ենք գովերգում) հիշողության մեջ մնաց որպես գովաբանության տոնական օրհներգ: Ի տարբերություն զուտ Ռեքվիեմի, Te Deum-ը ամբողջովին փայլում է երկյուղածության քերկրանքով, հագեցած է աստվածայինի, երկնայինի եւ մարդկայինի, երկրայինի համադրություններով, սակայն մնում է ռոմանտիզմի գեղագիտության շրջանակներում: Երգչախմբի կատարմամբ ստեղծագործության մասերը նման էին երկնակամարների (երգեհոնի պարտիայի շնորհիվ մեծ հանդիսավորությունն ընդգծեց Աննա Բակունցը), իսկ նվագախմբային միջին մասը եւ հատկապես Տիրոջը ձոնված 6-րդ մասը տենորի շատ գեղեցիկ պարտիայով (այստեղ վստահորեն մեներգեց Ռուբեն Նուրիջանյանը) ընկալվեցին քնարական հայտնությամբ (ուզում եմ դրվատել նաեւ Հայաստանի ֆիլհարմոնիկ նվագախմբին):

Տարիներ առաջ Հայաստանի երգչախումբը Բեռլիոզի Te Deum-ը իր հյուրախաղերի ժամանակ կատարում էր Մոսկվայում, Պետերբուրգում, Պրահայում: Ներկայիս կատարումը, թեեւ ուշացած է, բայց անհրաժեշտ էջ է այդ փառաբանված կոլեկտիվի ստեղծագործական կենսագրության մեջ: Հիանալով դիրիժորի եւ երգչախմբի ներդաշնակությամբ, հպարտություն ապրելով կատելլայի ազգային արվեստի մարգարտի համար, միաժամանակ ակամա մտածում եմ, որ Հայաստանի ակադեմիական երգչախումբը ներկայումս հայտնվել է պետության ազգային շահերի մայթեզրին, իսկ նրա գործունեությունը չի խրախուսվում, ուստի եւ չի զարգանում:

Բեռլիոզի Te Deum-ի երեւանյան պրեմիերան մեծապես գերազանցում է Հայաստանի արդի արվեստի գեղարվեստական չափանիշները, եւ դա ակնհայտ էր դահլիճում ներկա եղածներից յուրաքանչյուրի համար:

ՍՎԵՏԼԱՆԱ ՍԱՐԳՍՅԱՆ,
Արվեստագիտության դոկտոր

ՍԿՍՎՈՒՄ ԵՆ ՆԿԱՐԱՀԱՆՈՒՄՆԵՐԸ

Եկել է ժամանակը
Կինոօպերատոր Ռոբերտ Բալասանյանը նոր ֆիլմ է սկսում

Այժմ Ռոբերտ Բալասանյան անունն ավելի հաճախ հանդիպում է թերթերում (մասնավորապես՝ «Ազգում»)՝ որպես լուսանկարների հեղինակի: Իսկ տարիներ շարունակ կինոօպերատոր Ռոբերտ Բալասանյանը գրեթե «պարապուրդների» մեջ չէր լինում (կինոյի աշխատողները լավ գիտեն, թե ինչպիսի դժվար վիճակ է այս «պարապուրդ» կոչվածը, երբ աշխատավարձ ու հոնորար չես աշխատում, թեեւ համարվում ես հաստիքային աշխատող): Նկարում էր Ռոբերտը, անվերջ աշխատանքի մեջ էր: Հեռուստատեսային ֆիլմերի «Երեւան» ստուդիայում իրար էին հաջորդում հայկական մշակութային եւ ճարտարապետական հուշարձաններին նվիրված կինոնկարները՝ «Խաչքարեր», «Հառիճ», «Հաղպատ»... Հայաստանի կուսակցական վերեւների թելադրած եւ Մոսկվայում հաստատված ֆիլմեր էին: Բայց հայոց արժեքներ են, չէ՞: Ու եթե հիմա մենք կարող ենք շատ բան վերագնահատել, ապա չպիտի մոռանանք, որ «տոտալիտար բռնապետության տարիներին» էլ (ինչպես հաճախ անվանվում է Հայաստանի խորհրդային 70 տարին) ազգային մշակույթի պահպանման իմաստով շատ բան կատարվեց: Շատ ու շատ մարդիկ իրենց գործն արեցին համառորեն ու համբերատարությամբ՝ շատ դեպքերում մնալով ստվերում: Այսպես նաեւ՝ Ռոբերտ Բալասանյանը:

«Հայֆիլմ» եւ «Երեւան» ստուդիաներում մասնակցել է 100-ից ավելի ֆիլմերի ստեղծմանը՝ վավերագրական, կարճամետրաժ, խաղարկային, լիամետրաժ: Աշխատել է այնպիսի ռեժիսորների հետ, ինչպիսիք են Հենրիկ Մալյանը, Գրիգոր Մելիք-Ավագյանը, Յուրի Երզնկյանը... Գեղարվեստական վերջին կինոնկարը՝ «Հին աստվածները», նկարահանել է Ալեքսանդր Քաջվորյանի հետ՝ ըստ Լեւոն Շանթի համանուն դրամայի: Դրանից հետո եւս երկու գործ արել է՝ «Ցասման հացը» եւ նկարիչ Էդուարդ Խարազյանին նվիրված փաստագրական ֆիլմը: Եվ ահա կրկին Ալեքսանդր Քաջվորյանի հետ է: Սկսվել են Հայաստանում քրիստոնեությունը պետական կրոն հռչակելու 1700-ամյակին նվիրված ֆիլմի նկարահանման աշխատանքները: Կատարման իմաստով բավականին բարդ գործ է. խաղարկայինի հետ համահավասար լինելու են վավերագրական կտորներ, ասք, պատմություն... Ի՞նչ կստացվի: Դեռեւս դժվար է ասել: Սակայն Ռոբերտ Բալասանյանը համոզված է, որ կկարողանան անչափ հետաքրքիր ֆիլմ ստեղծել:

– Ես հավատում եմ Ալեքսանդր Քաջվորյանի երեւակայությանն ու շնորհին, ասում է Ռոբերտը: Եվս մեկ բան, որը բարձր եմ գնահատում. Ալեքսանդրն օպերատորի հետ աշխատում է որպես համախոհի: Իսկ դա անչափ կարեւոր է կոլեկտիվ այնպիսի աշխատանքում, որպիսին կինոն է:

22 տարեկան էր, երբ նկարեց առաջին կադրերը (Գրիգոր Մելիք-Ավագյանի «Երգում է Գոհար Գասպարյանը» ֆիլմում): Դրանից հետո բազում ուրախ եւ տխուր պահեր ունեցավ: Հիմա եկել է իր ունակությունները լիիրավ դրսեւորելու, իր մասին գոնե ամբողջական խոսք ասելու ժամանակը: Այդ հնարավորությունը տված է կինոօպերատոր Ռոբերտ Բալասանյանին:

ՍԵՐԳԵՅ ԳԱԼՈՅԱՆ

Էդվարդ Միրզոյանի կվարտետը՝ նոր մեկնաբանությամբ

ԵՐԵՎԱՆ, 27 ՆՈՅԵՄԲԵՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Ծննդյան 80-ամյակի նախօրեին (լրանում է եկող տարվա մայիսին) ԽՍՀՄ ժողովրդական արտիստ, կոմպոզիտոր Էդվարդ Միրզոյանը հաճելի անակնկալ մատուցեց երաժշտասերներին. Հայաստանի պետական կամերային նվագախմբի գեղարվեստական ղեկավար եւ գլխավոր դիրիժոր Արամ Ղարաբեկյանի հետ նա նվագախմբային մեկնաբանման վերածեց իր հայտնի կվարտետը՝ «Վարիացիաներ լարայինների համար» անունով, որի առաջին կատարումը տեղի ունեցավ Կամերային երաժշտության տանը:

Կատարման ավարտին բեմ հրավիրվեց հեղինակը՝ արժանանալով նվագախմբի եւ ունկնդիրների ծափերին ու ծաղկեփնջերին: Իսկ համերգից հետո է. Միրզոյանին անձամբ շնորհավորեցին շատերը, այդ թվում՝ ՀՀ-ում Ուկրաինայի դեսպան Օլեքսանդր Բոժկոն, տեր Սեպուհ արքեպիսկոպոս Աճեմյանը եւ այլք: Արմենպրեսի թղթակցի հետ զրուցելիս կոմպոզիտորը իր գոհունակությունը հայտնեց եւ Արամ Ղարաբեկյանի հետ կատարած աշխատանքից, եւ նվագախմբի կատարումից:

Էդվարդ Միրզոյանի լարային կվարտետը, որ նա գրել է 1947 թվականին, հնչել է նշանավոր շատ քառյակների կատարմամբ, իսկ 1960-ականի սկզբներին, հեղինակի ներկայությամբ, Վաշինգտոնում, Սպիտակ տանը ԱՄՆ պրեզիդենտ Ջոն Ֆ. Քենեդիի համար այն կատարել է Կոմիտասի անվան քառյակը:

ԾԱՂՐԱՆԿԱՐՉԻ ԺՊԻՏԸ

ՍԵՐՈՒՆԴՆԵՐԻ ԵՐԿԽՈՍՈՒԹՅՈՒՆ

Ուսանողների հանդիպումը Սերգեյ Իսրայելյանի հետ

Երեկ կինոյի տանը Երեւանի Սմբատ Սպարապետի անվան իրավաբանական ինստիտուտի ուսանողների հյուրն էր ԱԺ պատգամավոր, պրոֆեսոր Սերգեյ Իսրայելյանը:

Ս. Իսրայելյանը հայկական կինոարվեստի հանրահայտ ներկայացուցիչներից է, որի ստեղծած ֆիլմերը լրացնում են կինոյի պատմության ընտրանին: «Եռանկյունի», «Նահապետ», «Կտոր մը երկինք», «Հնձան» եւ այլ ֆիլմերում ակնհայտորեն բացահայտվում է նրա օպերատորական վարպետությունը, «Գիքոր», «Ճերմակ անուրջներ», «Պատանդներ» եւ մի շարք վավերագրական ֆիլմերում՝ ռեժիսորական ինքնատիպությունը:

Նա ուսանողությանը ներկայացրեց իր տեսակետը մշակույթի, երիտասարդությանը հուզող եւ այլ հարցերի վերաբերյալ: Նշեց, որ այսօրվա կինոարվեստում կան շատ շնորհալի անհատականություններ՝ Ռուբեն Գեւորգյանց, Ալբերտ Մկրտչյան, Վիգեն Չալդրանյան, Սուրեն Բաբայան եւ այլք, որոնք անտեսելով բոլոր դժվարությունները՝ շարունակում են իրենց ստեղծագործական աշխատանքը:

Սերգեյ Իսրայելյանը պատասխանեց ուսանողների հարցերին:

ՄԱՐԻՆԵ ԽԱՉԱՏՐՅԱՆ,
ՆԵԿՏԱՐ ԳԻՉՈՒՐՅԱՆ,
Երեւանի Սմբատ Սպարապետի անվան իրավաբանական ինստիտուտի ժուռնալիստիկայի ֆակուլտետի II կուրսի ուսանողուհիներ

ԱԶԳ

Մարզական

ՌԵՊՈՐՏԱԺ՝ SABERATOUR-SEVAN ԸՆԿԵՐՈՒԹՅԱՆ ՕԺԱՆԴԱԿՈՒԹՅԱՄԲ

Հայ շախմատիստների հաջող մեկնարկը

Գագիկ Հովհաննիսյանը հաղորդում է Դելիից

Նոյեմբերի 27-ին Դելիի «Հայաթ» շքեղ հյուրանոցի ճեմասրահում կայացան աշխարհի շախմատի առաջնության անդրանիկ հանդիպումները: «Նոկաուտ» համակարգով (պարտվողը դուրս է մնում պայքարից) մրցավեճը սկսեցին 100 ուժեղագույն տղամարդ եւ 61 կին շախմատիստներ: Մրցախաղերը, ընդհուպ մինչեւ կիսաեզրափակիչ, բաղկացած են 2-ական պարտիաներից: Հավասարության դեպքում կնշանակվեն լրացուցիչ խաղեր արագ, իսկ ապա, անհրաժեշտության դեպքում, կայծակնային խաղի կանոններով: Կանայք չեմպիոնուհուն կորոշեն Դելիում, իսկ երկու ուժեղագույն տղամարդիկ Հնդկաստանում պայքարը ավարտելուց երեք օր հետո վճռական մրցախաղը կանցկացնեն Իրանում՝ Թեհրանում:

Տղամարդկանց մրցաշարում հանդես են գալիս Հայաստանի միանգամից 5 պատվիրակներ: Հպարտությամբ կարող ենք ասել, որ այս ցուցանիշով մեր երկիրը զիջում է միայն Ռուսաստանին: Վլադիմիր Հակոբյանը, Ռաֆայել Վահանյանը, Սմբատ Լպուտյանը, Արտաշես Մինասյանը, Կարեն Ասրյանը, ինչպես եւ մեր եւս մեկ հայրենակից Սերգեյ Մովսիսյանը, 94 այլ նշանավոր շախմատիստների հետ վիճարկում են աշխարհի չեմպիոնի տիտղոսը: ՖԻԴԵ-ի կողմից անցկացվող առաջնությանը հրաժարվել են մասնակցել միայն չորս «Կ»-եր՝ Կասպարովը, Կարպովը, Կրամնիկը, Կամսկին...

Մրցաշարի ֆավորիտներից են տանտերը՝ Անանդը, Մորոզեւիչը, Շիրովը, Լեկոն, Իվանչուկը, Ադամսը, Թոփալովը, աշխարհի անցյալ տարվա չեմպիոն Խալիֆմանը... Նրանք բոլորը, եւ էլի մի խումբ ուժեղագույններ՝ ընդամենը 28 մասնակից, պայքարը, բարձր վարկանիշների շնորհիվ, կսկսեն երկրորդ փուլից: Լավագույնների այս խմբի մեջ են նաեւ Հակոբյանը եւ Մովսիսյանը:

Աշխարհի փոխչեմպիոն Հակոբյանի ելույթին սպասում ենք հետաքրքրությամբ եւ որոշ անհանգստությամբ: Շախմատասերները գիտեն, որ Վլադիմիրը տեսողության հետ կապված առողջական խնդիր ունի եւ մոտ կես տարի է, որ ոչ մի մրցաշարային պարտիա չի խաղացել: Հայտնի է նաեւ, որ Հակոբյանը սովորաբար լավ մարզավիճակ մտնում է ոչ միանգամից: Ամեն դեպքում Վլադիմիրը, որոշ ժամանակով հետաձգելով բուժումը, Դելի է ժամանել հատուկ ակնոցով, որը թույլ է տալիս ժամանակավորապես լուծել պրոբլեմը:

Իսկ այժմ առաջին փուլի անդրանիկ պարտիաների մասին: Մեր շախմատիստներից ամենադժվարինը մեկնարկում Ասրյանի խնդիրն է, որը հանդիպում է հանրահայտ հոլանդացի Վան Վելիի հետ: Այսօր Կարենը հաջողությամբ լուծեց խնդիրը, սեւերով արագ հավասարեցնելով դիրքը: Արդեն 15-րդ քայլում Վան Վելին ոչ-ոքի առաջարկեց: Մինասյանը, որը դեռ Ստամբուլի օլիմպիադայից մի փոքր, կարծես, մրսած է, սեւերով ոչ-ոքի խաղաց ֆիլիպինցի գրոսմայստեր Վիլամայորի հետ: Վահանյանը, որը հանդիպում էր (նույնպես սեւերով) մարոկկացի գրոսմայստեր Համդուչիի հետ, սկզբում գոհ չէր իր դիրքից: Բայց պայքարի երկրորդ մասում հայ շախմատիստը շատ հնարամիտ խաղաց եւ տակտիկական հարվածներով կարեւոր հաղթանակ տարավ: Փոփոխակի հաջողությամբ եւ փոխադարձ ցայտնոտում ընթացած պայքարում Սմբատ Լպուտյանը գերազանցեց լեհ միջազգային վարպետ Բլեմին:

Եվ այսպես, մեր շախմատիստները հաջող մեկնարկեցին եւ երեքշաբթի օրը կհանդիպեն իրենց մրցախաղերի երկրորդ պարտիաները: Նշենք այն մրցակիցների անունները, որոնց հետ, առաջին փուլի հաջող ավարտի դեպքում, կանցկացնեն հայ գրոսմայստերները: Լպուտյանին սպասում է ուժեղագույն հակառակորդը՝ Անանդը: Վահանյանի հնարավոր ախոյանը նույնպես հանրաճանաչ է՝ Բարեեւը: Մինասյանը կարող է խաղալ մեկ այլ ուժեղ գրոսմայստերի՝ Գուրեւիչի հետ: Ասրյանը, եթե կարողանա «անցնել» Վան Վելիին, պետք է խաղա Սաշիկիրան-Սիմուտովե զույգի հաղթողի հետ: Հակոբյանը սպասում է Ալեքսանդրով-Էլ Թահեր զույգի հաղթողին: Մովսիսյանի մրցակիցը կորոշվի Իսրակեսկու-Գոդենա մենամարտում: Նկատենք, որ հայ շախմատիստների բոլոր հնարավոր հակառակորդներն առաջին պարտիաներում հաշտություն կնքեցին:

ՀԱՕԿ

Համաժողովը լավ հնարավորություն է գործերը կարգավորելու համար

Հայկական սպորտը ծանր ժամանակներ է ապրում: Հայ մարզիկների անհաջող ելույթն օլիմպիական Սիդնեյում դեռ սպասում է իր խոր վերլուծությանը եւ մանրամասն ուսումնասիրությանը: Սկանդալը հայկական ֆուտբոլում, համառ լուրեր ՀՀ մշակույթի, երիտասարդության հարցերի եւ սպորտի նախարարությունում հնարավոր կադրային փոփոխությունների մասին, ՀՀ ազգային օլիմպիական կոմիտեի նախագահ Բենուր Փաշայանի հրաժարականը...

Դեկտեմբերի 6-ին Երեւանում տեղի կունենա ՀԱՕԿ-ի արտահերթ համաժողովը, եւ հիմնական հարցերից մեկը կլինի ՀԱՕԿ-ի նախագահի հրաժարականը: Փաշայանը 2 տարուց պակաս ղեկավարեց ՀԱՕԿ-ը, բայց անհրաժեշտ համարեց հրաժարական տալ գործկոմի նիստերից մեկում:

ՀԱՕԿ-ի արտահերթ համաժողովը ինքնին արդեն արտակարգ միջոցառում է: Նաեւ շատ լավ հնարավորություն է տալիս քննարկել ոչ միայն ՀԱՕԿ-ի նախագահի հարցը, այլ նաեւ վերջապես հրապարակայնորեն լիարժեք գնահատական տալ Հայաստանի օլիմպիականների ելույթին եւ հայկական սպորտի ներկայիս վիճակին: Փաստորեն երկրի բոլոր առաջատար մարզիկները, մարզիչները, մարզական աշխատողները կամ ՀԱՕԿ-ի անդամներ են, կամ էլ որպես հյուր ներկա կլինեն համաժողովին:

Իհարկե, մինչ այդ դեռ ժամանակ կա, եւ օրակարգը դեռ կճշտվի: Բայց արժե նշել, որ վերջին տարիներին ՀԱՕԿ-ն անկայուն վիճակում է՝ չնայած ազգային կարեւորագույն կառույց է: Դրա վկայությունն էր նաեւ ՀԱՕԿ-ի վերջին հաշվետու-ընտրական կոնֆերանսը, որտեղ Բ. Փաշայանն ընտրվեց նախագահ: Այդ ընտրությունների ժամանակ տեղի ունեցավ սկանդալ. այդ պաշտոնին հավակնող ՀԱՕԿ-ի նախկին նախագահ Ալեքսան Ավետիսյանը եւ անվանի մարզիկ Յուրի Վարդանյանը բոյկոտեցին ընտրությունները, երբ տեղեկացան, որ քվեարկությունը կատարվելու է բաց եւ ոչ թե փակ: Յու. Վարդանյանը վերադարձավ ԱՄՆ, որտեղ նա ներկայումս բնակվում է:

Հարցեր են հնչել՝ արդյոք իմաստ ունե՞ր ՀԱՕԿ-ի նախագահի ընտրությունն անել այն ժամանակ, երբ արդեն զգացվում էր Սիդնեյի օլիմպիադայի շնչառությունը, քանի որ ՀԱՕԿ-ի նոր ղեկավարությունը ստիպված եղավ սկսել իր աշխատանքը որոշ ուշացումով: Այժմ էլ ահա ՀԱՕԿ-ի օրակարգում նորընտիր նախագահի հրաժարականի հարցն է: Չմոռանանք նաեւ, որ այս անգամ այն քննարկվում է արդեն ձմեռային օլիմպիադայի նախաշեմին, որտեղ Հայաստանը հնարավորություն ունի մոտ 10 մարզիկ ներկայացնել:

Նշենք, որ եթե 1996 թ. Ատլանտայում Հայաստանը ոչ պաշտոնական թիմային հաշվարկում 41-րդն էր, ապա Սիդնեյում՝ 71-րդը, այսինքն մենք մեծ նահանջ ապրեցինք, ինչը, իհարկե, միայն մարզական պատճառներ չունի: Ի դեպ, նշենք նաեւ, որ ճիշտ չէր լինի ամբողջ մեղքը բարդել միայն ՀԱՕԿ-ի կամ նրա նախագահի վրա: Սիդնեյում հայ մարզիկների ելույթը համարյա լիովին ֆինանսավորեց պետությունը: ՀՀ մշակույթի, երիտասարդության հարցերի եւ սպորտի նախարարությունը (նախարար՝ Ռոլանդ Շառոյան, փոխնախարար՝ Իշխան Զաքարյան) ուշադիր հետեւում եւ ակտիվորեն մասնակցում էր այս գործընթացին, հետեւաբար պետք է խոսվի նաեւ ՀԱՕԿ-ի եւ պետական գերատեսչության համատեղ աշխատանքի մասին: Ի դեպ, 1994 թ. մեր լեգենդար մարզիկ եւ մարզիչ Հրանտ Շահինյանը առաջարկեց, որ ՀԱՕԿ-ի ղեկավարի պաշտոնը զբաղեցնող անձը կենտրոնանա միայն այս կազմակերպության աշխատանքների վրա:

Հիմա անհրաժեշտ է զբաղվել մեր ձմեռային մարզաձեւերի հնարավոր օլիմպիականների խնդիրներով եւ մշակել հետագա աշխատանքի ծրագիրը:

ԱՕԿ-ն ամբողջ աշխարհում հեղինակավոր մարզական կառույց է, որի աշխատանքը ճշգրտորեն կազմված իրավական հիմքի վրա է:

Օլիմպիական խարտիայի (ՕԽ) 4-րդ գլուխը հատուկ նվիրված է ԱՕԿ-ներին, կանոնակարգում է նրանց աշխատանքը: Այս առումով կցանկանայի մի քանի օրինակ բերել:

Ցանկացած ԱՕԿ-ի կանոնադրություն պետք է համահունչ լինի ՕԽ-ին, իսկ նրանց միջեւ տարաձայնությունների կամ հակասությունների առաջացման դեպքում նախապատվությունը պետք է տրվի ՕԽ-ին:

ԱՕԿ-ի կանոնադրության մեջ որեւէ փոփոխություն կատարելու դեպքում այն պետք է ուղարկվի ՄՕԿ, որը հաստատում է եւ ԱՕԿ-ի կանոնադրությունը, եւ դրա մեջ կատարվող փոփոխությունները:

ԱՕԿ-ի փոփոխություն կատարող նիստերի արձանագրությունները ԱՕԿ-ի նախագահը եւ գլխավոր քարտուղարը պետք է ուղարկեն ՄՕԿ:

ԱՕԿ-ները պարտավոր են պահպանել իրենց ինքնուրույնությունը եւ դիմադրել քաղաքական, տնտեսական, կրոնական ճնշմանը, որը կարող է խանգարել ՕԽ-ի սկզբունքների տարածմանը: Կառավարությունները կամ հասարակական կազմակերպությունները չեն կարող նշանակել ԱՕԿ-ի անդամների, մինչդեռ ԱՕԿ-ն իրավունք ունի իր հայեցողությամբ ընտրել նման կազմակերպությունների ներկայացուցիչների:

ԱՕԿ-ի առաքելությունն է իր մարզական գործունեության շրջանակներում տարածել ՕԽ-ի սկզբունքներն ազգային մակարդակով, աջակցել բուհական եւ դպրոցական ֆիզկուլտուրայի զարգացմանը, ինչպես նաեւ «սպորտը բոլորի համար» շարժմանը, պայքարել խտրականության, բռնության, դոպինգի դեմ եւ այլն:

Մնում է եւս մեկ անգամ նշել, որ ՀԱՕԿ-ի համաժողովն արտակարգ հնարավորություն է տալիս դրական փոփոխություններ կատարելու ի նպաստ մեր սպորտի: Իհարկե, կադրային փոփոխությունները նույնպես անհրաժեշտ են, բայց նրանք ինքնին դեռ հարցի լուծում չեն, պետք է, որ ակտիվ աշխատի Հայաստանի ամբողջ մարզական համակարգը:

ԶԱՒԵՆ ՎԱՐԴԱՆՅԱՆ
Հայաստանի ազգային
օլիմպիական կոմիտեի անդամ

Նախորդ համարում տպագրված մրցանակային խաչբառի պատասխանները

Ուղղահայաց

2. Ծայլ: 3. Իորա: 5. Իգիդա: 6. Գանդի: 8. Բեռն: 9. Յակր: 10. Շափյուղա: 11. Նավապետ: 12. Իբն Սինա: 13. Առանձար: 15. Նինվե: 17. Արե: 18. Կութ: 22. Մուրագ: 23. Քոհեն: 25. Նեգր: 26. Խորշ: 28. Մարտ: 29. Որձա:

Հորիզոնական

1. Աֆորիզմ: 4. Վաշինգտոն: 7. Օլբրայթ: 10. Շլիման: 12. Ինդիրա: 14. Անի: 16. «Վեներա»: 18. «Կարմեն»: 19. Բանտու: 20. Պելտին: 21. Թիսկենի: 22. Մեք: 24. Անբախտ: 27. Ամանոր: 30. Արգիշտի: 31. Ամազոնուհի: 32. Միտերան:

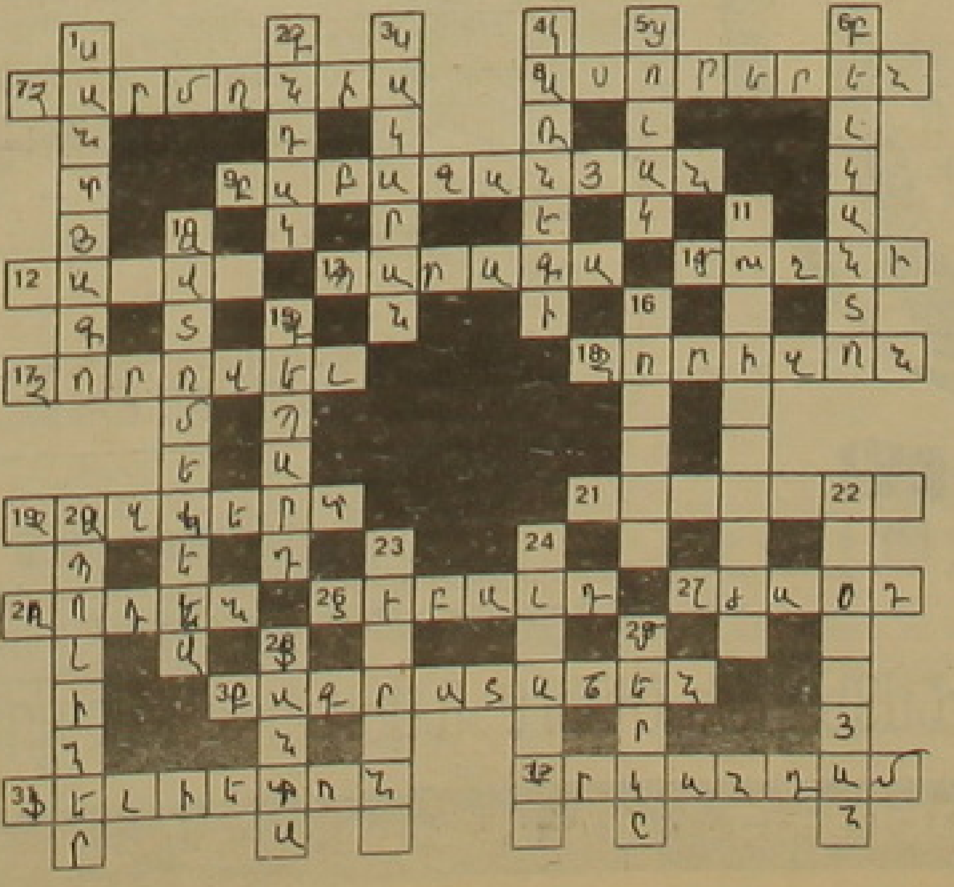

ԽԱՉԲԱՌ

Ուղղահայաց

1. Չիլիի մայրաքաղաքը: 2. Մարզագույք: 3. Բորաս, ...: 4. «Ինչպես ձեռք բերել բարեկամներ եւ ազդեցություն ունենալ մարդկանց վրա» գրքի հեղինակը: 5. Հերոս «Նվագախմբի տղաները» ֆիլմում: 6. XVII դ կեսին ստեղծված վոկալ կատարման ոճ: 10. Ի՞նչ էր հնարել գերմանացի ինժեներ-մեխանիկ Դայմլերը: 11. Ռուս դաշնակահար, երաժշտական գործիչ: 15. Վագրակատու, ...: 16. Խնձորի սորտ: 20. Ֆրանսիացի բանաստեղծ: 22. Հայազգի գինեգործների ընտանիք: 23. Խաղողի տեսակ: 24. Նոբելյան մրցանակակիր ամերիկացի ֆիզիկոս, որի ուսումնասիրությունները վերաբերում են տարրական մասնիկների ֆիզիկային: 28. Զովացուցիչ ըմպելիք: 29. Մոդիլիանիի ստեղծագործություններից:

Հորիզոնական

7. Ըստ առասպելի՝ Աֆրոդիտեի դուստրը: 8. Արամեացիների սերունդներից մեկի լեզուն: 9. Հայ կոմպոզիտոր եւ դաշնակահար: 12. Մ. թ. II դարում ապրած հռոմեացի իրավաբան: 13. Ստորոգյալի լրացում: 14. Գյուղ Հայաստանում, Աշտարակ քաղաքից հյուսիս-արեւելք: 17. Գյուղացու աշխատանքային երգերից: 18. Երկնքի եւ երկրի միջեւ եղած սահմանագիծը: 19. Պարսից արքայից արքա 399-ից: 21. Ֆրանսիացի կինոռեժիսոր: 25. «Դժոխքի դուռը» բարձրաքանդակի հեղինակը: 26. Գործող անձ Շեքսպիրի «Ռոմեո եւ Ջուլիետ» ողբերգության մեջ: 27. Մարդկանց եւ կենդանիների ամենամեծ գեղձը: 30. Վրաստանին սահմանակից հայկական գյուղ: 31. Հրապարակախոսական, երգիծական գրական ժանր: 32. Երկու հանրահաշվական արտահայտությունների գումարը կամ տարբերությունը:

Կազմեց Տ. ՀԱԿՈԲՅԱՆԸ

Մրցանակային հաջորդ խաչբառը կտպագրվի «Ազգի» դեկտեմբերի 2-ի համարում:

Փորձե՛ք լուծել, եւ արժեքավոր մրցանակը ձե՛րն է:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱՄԵՐԻԿՅԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԻ
հատուկ դասընթացների բաժին

WEB էջերի ստեղծում և ձևավորում

Դասընթացի նպատակն է մասնակիցներին սովորեցնել WEB էջեր ստեղծելու և տնօրինելու հմտությունը: Այն ընդգրկում է հետևյալ կետերը.

1. WEB էջերի նպատակը. էջերին ներկայացվող պահանջները:
2. **HTML** լեզվի հիմնական միջոցները - տեքստի ձևավորում, պատկերների տեղադրում, աղյուսակների և շրջանակների (frames) հետ աշխատանք, ձևեր (forms):
3. Պատկեր մշակող ծրագրեր: **AdobePhotoshop** 5.5 կիրառությունը WEB Design-ի մեջ: Պատկերների ստեղծում և մշակում: **GIF անիմացիա**:
4. **WYSIWYG** («ինչ տեսնում ես, այն ստանում ես») խմբագրեր: **Macromedia Dreamweaver 3.0**:

Տևողություն. 2000 թ. դեկտեմբերի 1-21-ը:
Դասացուցակ. երկուշաբթի օրերին, ժամը 16:00-19:00: չորեքշաբթի և ուրբաթ օրերին, ժամը 17:00-19:00:
Դասավանդման լեզու. Հայերեն (անգլերեն անհրաժեշտության դեպքում)
Նախապայման. MS Windows և Internet-ի իմացություն
Վարձը. 60 ԱՄՆ դոլարին համարժեք դրամ (ներառյալ ԱԱՀ)

Համակարգչային գրաֆիկա և դիզայն

Դասընթացի նպատակն է մասնակիցներին սովորեցնել տարբեր ոլորտներում վեկտորային և կետային (ռաստրային) պատկերներ ստեղծել և մշակել: Դասընթացն ընդգրկում է.

1. **Adobe Photoshop** 5.5 ծրագիրը որպես կետային պատկերների կատարյալ խմբագիր: Պատկերների ստեղծում և մշակում պոլիգրաֆիայի և WEB-ի համար:
2. **CorelDRAW 9.0** փաթեթի օգնությամբ վեկտորային պատկերների հետ աշխատանք:
3. Ոճական հարցեր, ստացված գիտելիքների գործնական կիրառություն:

Տևողություն. 2000 թ. դեկտեմբերի 5-20-ը:
Դասացուցակ. երեքշաբթի, չորեքշաբթի և ուրբաթ օրերին, ժամը 13:00-16:00
Դասավանդման լեզու. Հայերեն (անգլերեն անհրաժեշտության դեպքում)
Նախապայման. MS Windows-ի իմացություն
Վարձը. 60 ԱՄՆ դոլարին համարժեք դրամ (ներառյալ ԱԱՀ)

- Յուրաքանչյուր ուսանող կաշխատի իր անհատական համակարգչով
- Դասընթացները տեղի կունենան Հայաստանի ամերիկյան համալսարանում (ՀԱՀ), ուսանողներին կտրվեն համապատասխան բացատրագրեր և վկայագիր
- Յուրաքանչյուր դասընթացում կընդգրկվեն առաջին 15 գրանցվածները
- Վճարման և գրանցման համար դիմել ՀԱՀ-ի 19ա սենյակ, ժամը 9:00-17:45, բացի շաբաթ և կիրակի օրերից:

Լրացուցիչ տեղեկությունների համար դիմել ՀԱՀ-ի 19ա սենյակ, ժամը 9:00-17:45 կամ զանգահարել 51-27-07 հեռախոսահամարով extension@aua.am; http://www.aua.am/aua/extens

ՀԵՌՈՒՍՏԱԾՐԱԳՐԵՐ

28 Նոյեմբեր

9.00 Հայլուր
9.20 Հեռուստասերիալ «Մեղքի թողություն»
10.10 Տեսաֆիլմ «Ճանաչենք մեր թղթադրամները»
10.30 «02»
11.00 Գ/ֆ «Սառը, լուռ տեղ» (ԱՄՆ)
12.40 Բարի ախորժակ
13.00 Հայլուր
13.20 Հիք շենք
13.45 Մանրամասներ
17.00 Հայլուր
17.20 Սեզամ, բացվիր
17.55 Հայկական ժողովրդական երգեր
18.20 Քեզնից է սկսվում հայրենիքը
18.45 Դետեկտիվի ժամ. Գ/ֆ «Մահվան սալերը» (Մեծ Բրիտանիա)
20.35 Տուն-տունիկ
21.00 Հայլուր
21.40 1 լուր
21.50 Անկախության այբուբեն
21.55 Պրեմիերա
22.05 Հեռուստասերիալ «Մեղքերի թողություն»
23.00 Ռուբիկոն+
23.40 Հայլուր
00.00 Հայլուր (ռուսերեն)
00.05 Հայլուր (անգլերեն)
00.15 Կեսգիշերային ծեղրեն բաց
01.00 Գ/ֆ «Փրկիչը» (Հարավսլավիա-ԱՄՆ)

ՊՐՈՄԵԹԵՎՍ

08.00 «Բարի լույս, Հայաստան» (8.30, 9.30 Լուրեր)
10.00, 18.05 Սերիալ «Մորենա Կլարա»
10.50 Կեռմաններ
17.00 Մուլտֆիլմ
17.20 Մանկական ժամ. «Քեռի Կուղբի պատմությունները», «Գյուղի կատվի հեքիաթները»
19.00 Աշխարհի հրաշալիքներ. Մեծ Կանյոն
19.10 «TV լոտո»
20.00, 24.00 Լուրեր
20.35 Օրը
21.35 «1-02»
21.40 «Ձեղնահարկ»
22.00 Հեռուստաֆուտբոլ+
22.30 Գ/ֆ «Իշխանի ժամկոտությունը»

09.30 Մուլտհանդակ (կրկնություն)
10.00 Տոմար
11.30 Հեռանկար (կրկնություն)
19.05 Չոքիկ
19.30, 21.30, 00.00 Մուլտհանդակ
20.00 Մուլտֆիլմ
20.10 Հմայիլ
20.30 Աստարեզ
22.05 Աստղ 2000 VIII
23.20 Գ/ֆ «Հյուսիս և հարավ» (III)
00.35 Ակնթարթ
00.40 Գ/ֆ «Երկուսը» (Ավարտին Մուլտհանդակ)

7.00 Բարի առավոտ
10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 01.50 Նորություններ
10.20, 17.55 Սերիալ «Բաբելոնյան աշտարակ»
16.20 Մուլտսերիալ «Բոլոր շները գնում են դրախտ»
16.45 «Լեռան արևն»
17.15 ... Մինչև 16 և բարձր
19.25 «Կուստոյի թիմի բոլոր ճանապարհորդությունները»
20.00 Ինչպես է դա եղել
20.40 Սերիալ «Մաքուր ուժ»
21.45 «Բարի գիշեր, երեխաներ»
22.00 Ժամանակ
23.00 Գ/ֆ «Մենացող» (դերերում Ս. Նոժկին, Ա. Ֆասյուշին, 1985 թ.)
00.50 Արծաթե գունդ
02.05 Դետեկտիվ «Սալ Հանձեր»

7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 12.00, 15.00, 18.00, 21.00, 00.00 Լուրեր
7.15 Բարի լույս, Ռուսաստան
7.20, 8.15 Ընտանեկան նորություններ
7.50, 9.50 Քաղաքային նորություններ
8.30 Հարցերի բյուրո, պատասխանների բյուրո
8.50, 10.15 Սեղով սուրհանդի վրա
9.30 Մանրամասներ
10.20 Հերթապահ բաժանմունք
10.35 «Հեռուստացուցիչները»
11.00 Սերիալ «Մանուելա»
12.30 «Սանտա Բարբարա»
13.30 Թոք-շոու «Ի՞նչ է ուզում կինը»
14.00 Նոր «Հին բնակարան»
15.30 «Սև մարգարիտ»
16.25 Սերիալ «Հարուստներն ու նշանավորները»
17.25 Սերիալ «Ընկերները-1»
18.30 Գ/ֆ «Կորած դուստրը» (2-րդ սերիա)
20.00 Սերիալ «Սիրո պատմություն»
21.30 Մանրամասներ
21.50 Ռոնալա Բանիոնիսը «Յոթ օր սրտանցությունից հետո» ֆիլմում
00.30 Լուրերից հետո
00.40 Սերիալ «Սաղդաստանի պրոֆիլը»
01.40 Տղամարդը և կինը
02.30 Հերթապահ բաժանմունք

ԱՐՄԵՆՏԵԼԸ ՏԵՂԵԿԱՑՆՈՒՄ Է

Փոխվել են բջջային հեռախոսակապի ծառայությունների մատուցման պայմանները.
2000 թ. դեկտեմբերի 1-ից

- հաշվարկային ժամանակահատվածին (ամսվան) հաջորդող ամսվա մինչև վերջին օրը ներառյալ մատուցված ծառայությունների դիմաց չվճարած բաժանորդները կզրկվեն մուտքային և ելքային զանգերի հնարավորությունից.
- հաշվարկային ժամանակահատվածին (ամսվան) հաջորդող երկրորդ ամսվա ընթացքում պարտքերը լրիվ չմարելու դեպքում բջջային հեռախոսակապի բաժանորդային պայմանագրերը կդադարեցվեն.
- բջջային հեռախոսակապի բաժանորդներին միանվագ ծառայություններ կտրամադրվեն միայն պարտքերի բացակայության դեպքում:

ԱՐՄԵՆՏԵԼ ՀԶ ՀԱՍԱՐԱԿԱՅՆՈՒԹՅԱՆ ՀԵՏ ԿԱՊԵՐԻ ՎԱՐՉՈՒԹՅՈՒՆ

Մասնակցելու կարգը*

1. Հավաքիր կարմիր կամ կապույտ 5 L&M սիգարետի տուփերի կափարիչ: 2. Լրացրու մասնակցի քարտը և կափարիչների հետ միասին բեր ընդունման կենտրոն (Տ.Մեծի պող., «Զորավար» տոնավաճառ) կամ ուղարկիր փոստով հետևյալ հասցեով. Երևան10, թիվ 62 աբոնենտային արկղ 3. Սպասիր խաղարկության արդյունքներին, որոնք կհրատարակվեն մամուլում («Հայաստանի Հանրապետություն»,«Ազգ»,«Առավոտ») 4. Եկ և ստացիր մրցանակը

*խնդրում ենք ծանոթացեք պայմանների հետ

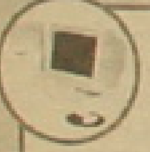

1. Ժամանակակից համակարգիչ ինտերնետին միացող սարքով անսահման տեղեկատվական հնարավորություններ

2. Արբանյակային ալեհավաք ընդունող սարքավորումով (+տեղադրում)՝ ամենավերջին միջազգային նորություններ ցանկացած պահին

3. Բջջային հեռախոս (+միացում) վայրկենական կապ ամբողջ աշխարհով մեկ

Մասնակցելու պայմանները

1. Մասնակցելու իրավունք ունեն այն անձինք, որոնց 18 տարին արդեն լրացել է, որոնք ծխում են և Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացի են: 2. Բոլոր ուղարկված քարտերը պատկանում են Ֆիլիպ Մորիս Ս.Ա.Ք.Վ. Հայաստանի ներկայացուցչությանը (Ֆիլիպ Մորիս) և չեն վերադարձվում մասնակիցներին: Ֆիլիպ Մորիսը իրավունք ունի օգտագործելու սույն քարտում նշված տեղեկությունը առանց նախօրոք զգուշացնելու և դրամական փոխհատուցման: 3. Բոլոր քարտերը պետք է ուղարկվեն փոստով կամ ներկայացվեն ընդունման կենտրոն 2000թ. դեկտեմբերի 1-ից ոչ ուշ: 4. Հաղթողները որոշվում են խաղարկության արդյունքում: Վերահսկողության նպատակով ստեղծվել է հանձնաժողով: Հանձնաժողովի որոշումը վերջնական է և չի ենթարկվում բողոքարկման: 5. Խաղարկությունը կայանալու է դեկտեմբերի 9-ին: Խաղարկվելու են հետևյալ մրցանակները 5 համակարգիչ, 10 արբանյակային ալեհավաք, 50 բջջային հեռախոս և 1000 բլոկ L&M տեսակի սիգարետ: 6. Հաղթողների անունները կհրատարակվեն մամուլում («Հայաստանի Հանրապետություն», «Ազգ», «Առավոտ»): 7. Խաղարկության հաղթողները պարտավորություն են կրում մրցանակների հետ կապված վճարների համար, ներառյալ Ինտերնետին միացնելու և շահագործելու արժեքը, բջջային հեռախոսի ծառայության և օգտագործելու արժեքը:8. Մրցանակների դրամական համարժեքը չի վճարվում: 9. Մրցանակների շահագործման հետ կապված խնդիրների դեպքում, Ֆիլիպ Մորիսը պատասխանատվություն չի կրում: 10. Այն քարտերը, որոնք լրացված են անհասկանալի ձեռագրով, սխալ են կամ ներկայացվել են ժամկետից ուշ խաղարկությանը չեն մասնակցելու: Ֆիլիպ Մորիսը չի կրում պատասխանատվություն փոստային ուշացումների կամ սխալների համար: 11.Ֆիլիպ Մորիսի աշխատողները, ինչպես նաև իրենց ընտանիքների անդամները, իրավունք չունեն մասնակցելու այս ծրագրին:

մասնակցի քարտ

Ազգանուն
Անուն
Հայրանուն
Ինդեքս
Հեռախոս
Մարզ
Շրջան
Քաղաք
Փողոց
Շենք
Մասնաշենք
Բնակարան
Ծննդյան թիվ

Ի՞նչ տեսակի սիգարետներ եք Դուք սովորաբար ծխում:

Ի՞նչ տեսակի սիգարետներ եք Դուք ծխում, երբ վաճառքում չկա Ձեր նախընտրած տեսակը:

Ստորագրություն

Ստորագրելով այս քարտը ես հաստատում եմ, որ իմ 18 տարին արդեն լրացել է և ես ծխում եմ, ու այս ակցիայի պայմաններին համաձայն եմ:

Ուշադրություն

Ուղարկիր քարտը փոստով կամ ուղղակի բեր ընդունման կենտրոն հոկտեմբերի 23-ից մինչև դեկտեմբերի 1-ը

ՀՀ ԱՌՈՂՋԱՊԱՀՈՒԹՅԱՆ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆԸ ԶԳՈՒՇԱՑՆՈՒՄ Է. ԾԽԵԼԸ ՎՆԱՍԱԿԱՐ Է ՁԵՐ ԱՌՈՂՋՈՒԹՅԱՆԸ

@rminco Global Telecommunications — Ինտերնետ ծառայություններ «ԻՆՏԵՐՆԵՏ» սրճարանում: Խանջյան 50: Հեռ. 575823:

«Ցիգրան Մեծ» հրատարակչության տպարան, Երևան-23, Արշակունյաց 2 Գրանցման թիվ 65. Դասիչ 69150: Պատվեր 1345 Տպաքանակը՝ 3000 Ստորագրված է տպագրության՝ 27. 11. 2000 Գինը՝ 100 դրամ